

**Møte torsdag den 13. november 2014 kl. 10**

President: Ole mic Thom messen

## Dagsorden (nr. 14):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om samtykke til godkjenning av vedtak i EØS-komiteen nr. 54/2014 om innlemming i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 782/2013 om EU-miljømerket (Innst. 29 S (2014–2015), jf. Prop. 126 S (2013–2014))
2. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i lov om merking av forbruksvarer mv. (forbrukermerkeloven) (Innst. 30 L (2014–2015), jf. Prop. 128 L (2013–2014))
3. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Arild Grande, Rigmor Aasrud, Sonja Mandt og Hege Haukeland Lia-dal om barnevern – ideelle organisasjoner og skjermede anbud (Innst. 31 S (2014–2015), jf. Dokument 8:85 S (2013–2014))
4. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Heidi Greni, Per Olaf Lundteigen, Janne Sjelmo Nordås og Kjersti Toppe om styrking av barnevernet gjennom ny organisasjonsmodell (Innst. 28 S (2014–2015), jf. Dokument 8:66 S (2013–2014))
5. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Ivar Odnes og Per Olaf Lundteigen om betring av rammevilkår for organisasjonseigde kulturbygg (Innst. 23 S (2014–2015), jf. Dokument 8:51 S (2013–2014))
6. Referat

*Minnetale over tidligere stortingsrepresentant og visepresident i Stortinget Reiulf Steen***Presidenten:** Ærede medrepresentanter!

Den tidligere industriarbeideren fra Hurum, AUF-lederen, partilederen, stortingsrepresentanten og Stortingets visepresident, Reiulf Steen, er død nærmere 81 år gammel. Han sovnet stille inn 5. juni i år etter en lang kamp mot sykdom.

Journalisten, Nordisk råd-politikeren, samferdselsministeren og handelsministeren, visepresidenten i Sosialistiske Internasjonale, NATO-politikeren, den tidligere lederen av Europabevegelsen, ambassadøren til Chile, Peru og Ecuador, var født inn i arbeiderklassen, som han levde og åndet for. Bare 14 år gammel ble han valgt til nestleder i Hurum Arbeiderparti. Det var også som 14-åring han holdt sin første 1. mai-tale. Det var da han la grunnlaget for den folketaleren han senere skulle bli.

Han var et usedvanlig politisk talent og steg raskt i gradene i AUF og på Youngstorget. I 1961 ble han leder av

AUF, han ble nestformann i Det norske Arbeiderparti i 1965 og formann i 1975.

Han var stortingsrepresentant i 15 år og 194 dager, henholdsvis fra Oslo og Akershus. Her var han formann i Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomité, formann i utenriks- og konstitusjonskomiteen og formann i kirke- og undervisningskomiteen.

Reiulf Steen var visjonær og en ekte internasjonalist. Han ledet en rekke programprosesser i Arbeiderpartiet, og engasjerte seg i de store internasjonale spørsmålene. Og han satte spor etter seg.

Steen-komiteen blir stående som en bauta i utviklingen av norsk skole. Her ble grunnlaget for den moderne videregående skolen lagt.

Ved Reiulf Steens bortgang ser vi nå i ettertid hans storhet som tenker og taler, men først og fremst ser vi ham som en glødende forsvarer for demokrati og mot urettferdighet og ikke minst hans fagligpolitiske engasjement.

Han skrev mye i aviser og tidsskrifter. Han skrev bøker med talende titler som «Der hjertet banker – bilder fra et liv», «Maktkamp – nye bilder fra et liv», «Jordskjelv» og «Ørnen har landet».

Gjennom hele sitt liv kjempet han mot diktaturer av alle slag, fascisme, kommunisme og militærjuntaer i Chile og Hellas.

Hans solidaritet med de svakeste var uten grenser, og han talte høyt og nådeløst mot dem som lot profitt gå foran, og som lukket øynene for diskriminering og undertrykking.

Etter Chile-oppholdet fortsatte han sitt internasjonale engasjement og samfunnsgagnlige arbeid, bl.a. gjennom organisasjoner som Norsk Folkehjelp og Attac Norge.

Han var et mangfoldig, sammensatt menneske som levde et mangfoldig liv, også preget av dramatikk.

Vi skal også huske at Reiulf Steen var ektefelle. Han var far, svigerfar og bestefar – alle i den store familien var knyttet sammen med sterke bånd.

En lang arbeidsdag er over. Vi takker Reiulf Steen for livslang innsats for land og folk og lyser fred over hans minne.

Representantene påhørte stående presidentens minnetale.

**Presidenten:** Representanten Per Rune Henriksen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger en rekke permisjonssøknader:

- fra Venstres stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Iselin Nybø i tiden fra og med 13. november og inntil videre
- fra representantene Marianne Aasen, Gunnar Gundersen, Svein Roald Hansen, Sveinung Rotevatn og Geir S. Toskedal om permisjon i tiden fra og med 17. november til og med 19. november – alle for å delta i møter i EFTA-parlamentarikerkomiteene i Genève og Brussel
- fra representantene Gunvor Eldegard, Bjørn Lødemel og Kenneth Svendsen om permisjon i tiden fra og med 18. november til og med 20. november – alle

for å delta i FNs parlamentariske høring i samarbeid med Den Interparlamentariske Union i New York.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Akershus fylke: Are *Helseth* 18.–20. november og Anne *Odenmarck* 18.–19. november

For Hedmark fylke: Rangdi *Krogstad* 18.–19. november  
For Nordland fylke: Dagfinn Henrik *Olsen* 18.–20. november

For Rogaland fylke: Marie *Brekke* 18.–19. november og Svein *Abrahamsen* 13. november og inntil videre

For Sogn og Fjordane fylke: Bjørn Erik *Hollevik* 18.–20. november og Gunhild Berge *Stang* 18.–19. november

For Østfold fylke: Wenche *Olsen* 18.–19. november

**Presidenten:** Svein Abrahamsen er til stede og vil ta sete.

Representanten Rasmus Hansson vil fremsette et representantforslag.

**Rasmus Hansson (MDG) [10:07:40]:** På vegne av representantene Rigmor Andersen Eide, Marit Arnstad og meg selv vil jeg framsette et forslag om en klimalov.

**Presidenten:** Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:08:07]

*Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om samtykke til godkjenning av vedtak i EØS-komiteen nr. 54/2014 om innlemming i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 782/ 2013 om EU-miljømerket (Innst. 29 S (2014–2015), jf. Prop. 126 S (2013–2014))*

**Svein Harberg (H) [10:08:46]** (komiteens leder og ordfører for saken): Å legge til rette for at innbyggerne våre kan gjøre gode valg i hverdagen, er en vesentlig oppgave for oss som folkevalgte på Stortinget. Prop. 126 S for 2013–2014 med nødvendig oppfølging i Prop. 128 L for 2013–2014 er viktig i så henseende.

Disse sakene gjelder tilpasning for at flere skal ta i bruk den internasjonale miljømerkingen som er felles for EU. Den norske merkingen med Svanemerket er mye benyttet, men den gjelder bare som god informasjon her i landet. Å få flere norske produkter merket med det europeiske miljømerket vil gi økt tilgjengelighet og økt konkurransekraft for produktene og styrke Norge som leverandør på det europeiske markedet. Det er derfor en samlet komité som stiller seg bak forslaget om å justere betalingsregimet, slik at det legges til rette for at flere produsenter tar i bruk merkingen. Gjennom å differensiere gebyrene blir det lettere for mindre produsenter å delta i merkingen, og det

forventes at dette vil gi økt bruk og bedre økonomi i ordningen. Det kan også forventes at økt bruk vil gi en selvforsterkende effekt på ordningen. Gebyrene skal i utgangspunktet dekke kostnadene. Inntil økt bruk er på plass vil det imidlertid oppstå et økt behov for tilskudd til administrasjon av ordningen. Komiteen stiller seg også positiv til dette.

Innlemming av nytt betalingsregime i henhold til EØS-komiteens avgjørelse krever endringer i norsk lov. Positivt vedtak i forbindelse med Prop. 126 S krever derfor også tilpasning gjennom lovendringene som er ivarettatt i Prop. 128 L. Komiteen har behandlet begge sakene parallelt og stiller seg enstemmig bak forslagene i begge sakene.

**Statsråd Solveig Horne [10:11:08]:** Jeg er veldig glad for at det er en samlet komité som stiller seg bak begge sakene.

EU Ecolabel, bedre kjent som Blomsten, er EUs miljømerke. Norske produsenter kan søke om å merke sine varer og tjenester med dette. Blomsten er en del av EUs politikk for bærekraftig forbruk og produksjon. I Norge har vi som kjent miljømerket Svanen.

Miljømerket gir informasjon om at visse krav til produktene og produksjonen er oppfylt. Når forbrukerne velger varer og tjenester som er miljømerket, skal de være sikre på at de foretar gode miljøvalg. Målet med miljømerking er å redusere negative virkninger på miljø, helse, klima og natur.

Som komiteen påpeker, er god miljømerking viktig for at kundene skal kunne gjøre gode valg ved kjøp av varer og tjenester, og felles europeisk merking og kriterier er et godt tiltak.

Lovendringen som nå foreslås, gjelder endringer i gebyrene for å få miljømerket Blomsten. Formålet med nytt gebyrsystem er å få flere produsenter til å merke sine varer og tjenester med Blomsten.

I Norge er det i dag kun sju produsenter som har dette merket på sine produkter. Det er produsenter av universalrengjøringsmidler, papir, tekstiler og innendørs maling og lakk.

Endringen av gebyrsystemet skal gi en mer rettferdig økonomisk fordeling. For produsentene betyr endringen at de som har størst omsetning, skal betale forholdsmessig mer til drift av merket enn dem som har liten omsetning av miljømerkede produkter.

Jeg er glad for at komiteen støtter regjeringens forslag til endring i forbrukermerkeloven, slik at de nye og mer fleksible gebyrsystemene også vil gjelde for Norge. Fordi gebyrene uansett er relativt lave, vil endring i gebyrene for produsentene ikke bli merkbar for forbrukerne.

Som komiteen forventer jeg at lovendringen kan føre til bedre utbredelse av Blomsten blant norske produsenter, og at dette igjen vil bidra til at norske produkter får en bedre konkurranseposisjon i Europa. Som komiteen antar jeg at økt utbredelse av Blomsten også vil føre til bedre økonomi til driften av denne merkeordningen.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

## Sak nr. 2 [10:13:41]

*Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i lov om merking av forbruksvarer mv. (forbrukermerkeloven) (Innst. 30 L (2014–2015), jf. Prop. 128 L (2013–2014))*

**Presidenten:** Ingen har bedt om ordet.

## Sak nr. 3 [10:14:01]

*Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Arild Grande, Rigmor Aasrud, Sonja Mandt og Hege Haukeland Liadal om barnevern – ideelle organisasjoner og skjermede anbud (Innst. 31 S (2014–2015), jf. Dokument 8:85 S (2013–2014))*

**Presidenten:** Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

**Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:15:04]** (ordfører for saken): Som saksordfører vil jeg kort presentere komiteens innstilling før jeg argumenterer for Kristelig Folkepartis syn på denne saken.

Arbeiderpartiet har fremmet forslag om å be regjeringen sikre at kommende anbud i barnevernet får tilsvarende anbudslenge som den som er lagt til grunn i Helse Vest for tverrsektoriell rusbehandling, samt be regjeringen utnytte handlingsrommet fram til nytt EU-direktiv om offentlige anskaffelser innlemmes i norsk rett og ta i bruk maksimal anbudslenge i avtaler med ideelle aktører.

En kort oppsummering av komiteens innstilling: En samlet komité vil ha gode vilkår for de ideelle. Vi vil alle ha langsiktighet og forutsigbarhet. Men det er uenighet i komiteen. Representantene fra Høyre og Fremskrittspartiet mener statsrådens 14 måneders kontrakt for kjøp av faste barnevernsplasser er forsvarlig. Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener at det ikke er i tråd med målet om langsiktighet og gode vilkår for de ideelle. Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å skjelne mellom ideelle og kommersielle aktører og bruke politiske virkemidler for at ideelle aktører skal overleve. Høyre og Fremskrittspartiet mener ulike betingelser for enkeltaktører vil være konkurransevridende.

Det fremmes ett forslag i innstillingen fra mindretallet, Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti:

«Stortinget ber regjeringen lyse ut ny konkurranse forbeholdt ideelle aktører om kjøp av faste barneverns-

plasser etter 1. februar 2015, med kort tilbudsfrist og med kontraktsperiode fra 1. april 2016, med tilsvarende kontraktslengde som den som er lagt til grunn i Helse Vest for tverrsektoriell rusbehandling.»

Jeg tar herved opp det forslaget.

Dette representantforslaget handler om anbuds lengden i avtale med ideelle aktører på barnevernsfeltet. Det handler om kontrakter og avtalelengde generelt sett. Det handler om hva vi skal gjøre før og etter innlemmelsen av EUs nye anskaffelsesdirektiv. Dette kommer Stortinget til å ha mange debatter om i tiden framover.

Men i forbindelse med behandlingen av denne saken har altså det konkrete kjøpet av faste barnevernsplasser, som hadde anbudsfrist 15. oktober, blitt det aller viktigste spørsmålet. Statsråden har valgt å gjennomføre kjøpet, slik hun gjorde rede for i sitt brev til komiteen. Nå er skaden allerede skjedd. Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener Stortinget bør be regjeringen gjøre det den kan for å minimere skaden og sette i gang arbeidet med ny utlysning av de samme plassene, en ny runde forbeholdt ideelle aktører, og med langsiktighet og forutsigbarhet for de kontraktene som skal gjelde når den pågående runden med 14 måneders kontrakt er over. Vi vet at en anbudsrunde tar tid, og det er ikke mange måneder å gjøre dette på.

Kristelig Folkeparti kommer til å stemme subsidiært for forslaget fra Venstre. Vi vet at den viktigste enkeltutfordringen for de ideelle er de historiske pensjonskostnadene. Venstre har rett i at felles anbudsrunde ikke bør gjennomføres så lenge dette spørsmålet er uløst. Etter Kristelig Folkepartis syn er det viktig å anerkjenne at forskjellene mellom ideelle og kommersielle aktører handler om veldig mye mer enn bare pensjonsutfordringer. Kristelig Folkeparti mener det heller ikke er riktig med felles anbud når løsningen av pensjon er på plass. Derfor stemmer vi ikke primært for Venstres forslag, men vi vil gi ros til Venstre i dag for at de ser de ideelles situasjon og gjør det de mener er riktig for å forhindre en nedbygging av ideell sektor. Den nedbyggingen kan gå veldig raskt hvis vi ikke gjør noe nå.

Da har jeg varslet at Kristelig Folkeparti subsidiært vil stemme for Venstres forslag.

**Presidenten:** Representanten Geir Jørgen Bekkevold har tatt opp det forslaget han refererte.

**Arild Grande (A) [10:19:22]:** Bakgrunnen for dette forslaget og denne debatten er tunge internasjonale trender som både i Norge, i Skandinavia og i Europa viser en kommersialisering av velferdsoppgaver. Vi har sett trenden lenge, vi vet at det er store internasjonale aktører som er ute etter å tjene penger i et marked som det tidligere har vært bred enighet i Norge om skal være en offentlig oppgave. Etter hvert har det utviklet seg en bred enighet også i norsk politikk om at i tillegg til det offentlige ansvaret og den store innsatsen som gjøres av ideelle aktører – av frivillige – er det nødvendig med et privat innslag for å bistå i det offentlige ansvaret. Men det går også tydelige ideologiske skiller mellom partier her i denne sal når det gjelder hvor tungt det kommersielle innslaget skal være, og hvil-

ken rolle det skal ha. Det illustreres veldig godt i det som skrives av de respektive partiene i denne innstillingen.

Et annet bakteppe er utviklingen vi særlig har sett i Sverige, som på mange måter kan sammenlignes med Norge. Der har vi sett at utviklingen med kommersialisering har eskalert under Reinfeldts regjeringsperiode – samlet sett har de kommersielle der tatt ut utbytte i størrelsesorden 30 mrd. kr fra en sektor som i utgangspunktet er et felles ansvar og et ansvar for det offentlige med ideelle som et nødvendig supplement. Det gjør at vi er urolige for hvordan vi kan sikre viktige velferdsfunksjoner og fellesskapsløsninger, men samtidig for hvilken posisjon regjeringspartiene egentlig tar i dette spørsmålet.

Bakgrunnen for at vi mener det haster med et sånt forslag, er – som alle er klar over – at EUs anskaffelsesdirektiv skal tre i kraft i 2016 også i Norge. Det handlingsrommet vi har i dag, er ganske fritt. Derfor mener vi, med forslaget vi har fremmet, at regjeringen bør legge opp til å utnytte det til fulle, ha skjermede anbud for ideelle aktører, slik vi har gode erfaringer med på flere sektorer, og ha maksimal lengde på de anbudene, slik at man både kan rigge feltet for å møte den utfordringen som kommer med tilnærmet fri konkurranse etter at EU-direktivet trer i kraft, og – ikke minst – gi de ideelle nødvendig tid til omstilling for å møte den stadig tøffere konkurransen.

Vi registrerer at regjeringens svar på dette var å utlyse en egen skjermet anbudskonkurranse med særdeles kort varighet. Vi kan ikke forstå – hvis regjeringen egentlig, som de i sin retorikk sier, ønsker å skjerme de ideelle – at de legger opp til et så kort anbudsregime. Jeg har en mistanke om at man skyver EU-direktivet foran seg i en prosess som Høyre og Fremskrittspartiet egentlig har vært opptatt av lenge, nemlig kommersialisering av velferdsproduksjonen i Norge. Her er EU-direktivet en kjærkommen anledning til å dytte den prosessen foran seg.

En annen ting er at statsråden i sitt svarbrev kommer med det jeg vil kalle årets vakreste selvmål, for i sitt svar på hvorfor det ikke er mulig å gjøre endringer i det som er utlyst hittil, dokumenterer hun egentlig det vi har sagt, nemlig at det kan være eksisterende aktører blant de ideelle som har valgt å stå over en konkurranse, siden den har så kort varighet, at det kan finnes nye som kunne ønske å etablere en stiftelse dersom man hadde hatt mer langsiktige kontrakter, og at prisen blir høyere som følge av at man dekker den økte risikoen knyttet til korte anbud inn i prissettingen.

Vi har mange spørsmål i denne saken, og særlig vil vi ha svar fra regjeringspartiene på hvorfor de er så imot å ha egne skjermede anbudskonkurranser og utnytte handlingsrommet før EU-direktivet trer i kraft.

**Svein Harberg (H) [10:24:49]** (komiteens leder): Denne debatten har vi hatt her i salen før. Det er ikke lenge siden, og jeg kjenner igjen argumentene både i innstillingen og i innledningen av debatten. Det slår meg som underlig at flere ulogiske argumenter gjentas år etter år, og at representanter som i utgangspunktet oppfattes å være svært opptatt av barnets beste, til tider synes å være mer opptatt av eierform, ansatte og enkelte organisasjoner – dem om det.

Høyre er glad for det mangfoldet vi i dag har i barnevernstilbudet. Mangfoldet skapes gjennom variasjon i tilbudet både hos de offentlige leverandørene, hos de ideelle leverandørene og hos de private leverandørene. Leveransen av barnevernstjenester er et av områdene der vi har sett et godt og variert tilbud, og vi er glade for alle som bidrar til å dekke behovet for plasser. Å ha nok plasser er helt avgjørende, og vi har ingen å miste.

For Høyre er det barnets beste som alltid skal være i sentrum for valg av løsninger. For oss er det ikke avgjørende hvem som eier eller driver tilbudet, men at det blir levert en kvalitativt god tjeneste med det innhold og til den pris som er avtalt. De ansatte på institusjonene har stort engasjement for barna og yter det de kan for å bedre hverdagen til alle dem som trenger ekstra oppfølging for å få en oppvekst som gir mulighet til aktiv deltagelse i arbeids- og samfunnsliv.

Jeg reagerer kraftig på at de ideelle som leverandørgruppe så tydelig omtales som bedre og mer dedikerte overfor arbeidet sitt enn de andre private. Det er det ikke grunnlag for å slå fast, og det er en grov urett overfor alle dem som daglig gjør en innsats i de andre institusjonene. Det er for oss dermed umulig å skjønne hvorfor én leverandørgruppe skal skjermes i anbudsprosessen. Gjennom å operere med flere adskilte anbud, og på forskjellige tider, vil det også være vanskelig å se tilbudet i en helhet. Gjennom felles anbud for ideelle og andre private leverandører vil det derimot bli bedre oversikt over hvilket tilbud som finnes, og dermed enklere å sikre et mangfoldig og godt tilbud. De ideelle leverandørene har over tid levert gode tilbud til gode priser, så det er ingenting som skulle tyde på at de skulle komme dårlig ut i et slikt anbud.

Det er imidlertid en ting som må avklares for at det skal være mulighet for et felles anbud, og det er at de historiske pensjonskostnadene som er påløpt hos noen av de ideelle institusjonene, på bakgrunn av kravet som fulgte leveranser til fylkeskommunene, ivaretas på en slik måte at alle kan konkurrere på vilkår som ikke forfordeler noen.

Vi vet at regjeringen arbeider aktivt for å få på plass en løsning på denne utfordringen, og at en avklaring kan komme på plass om ikke lenge. Det er derfor naturlig å vente til nytt anbud skal sendes ut i løpet av våren 2015 før en tar stilling til dette. Høyre vil ikke gå for forslaget fra Arbeiderpartiet. Det virker også noe desperat, og ikke så lite usikkert, å foreslå et anbudsregime som skal igangsettes like før nettopp denne typen skjerming ikke lenger blir akseptert i henhold til EØS-avtalen. Mye tyder på at et slikt forsøk kan bli gjenstand for behandling hos ESA, og dermed vil en kunne risikere at barnevernsbarna står uten tilbud mens en venter på en avklaring. For Høyre virker en slik gambling med barnas beste i et rent ideologisk spill helt uforsvarlig.

Høyre vil følge opp det løpet regjeringen har lagt for felles anbud for ideelle og andre private, og håper Stortinget vil avvente en løsning på pensjonsutfordringene. Med det som grunnlag vil vi kunne få på plass langsiktige og forutsigbare avtaler som kan gi trygghet for barna, de ansatte og de som skal satse på denne typen tilbud til det offentlige.

Venstre har fremmet et forslag som samsvarer med de tanker Høyre har. Det gir regjeringen mulighet til å få avklart muligheten for håndtering av de historiske pensjonskostnadene, og det skisserer alternative løsninger for god håndtering av framtidige anbud, fortrinnsvis som felles anbud for ideelle og de andre private. Høyre vil derfor støtte dette forslaget.

**Heidi Greni (Sp) [10:29:47]:** De ideelle virksomhetene er en viktig og integrert del av velferdstjenestene. Uten de ideelle kan ikke samfunnet sikre befolkningen et godt velferdstilbud. De ideelle representerer viktige verdier og har samfunnsnyttige formål. De er en viktig bro mellom myndighetene, frivillige og sivilsamfunnet.

Senterpartiet er enig med Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet i at vi må skille mellom kommersielle og ideelle tilbydere av velferdstjenester, også i barnevernet. Vi vil skjerme ideelle tilbydere fra anbudskonkurranse med kommersielle aktører. Derfor fremmet Senterpartiet tidligere i år et representantforslag om å videreføre samarbeidsavtalen mellom staten og ideell sektor og om egne anbudsrunder for ideelle organisasjoner innen barnevernet.

Vi er enig i at pensjon er en utfordring for de ideelle, men vi er ikke enig i at de ideelle bør likebehandles med de kommersielle så fort dette problemet er løst. Likebehandling tar ikke høyde for at ideelle ofte har en annen økonomisk styrke og organisasjon enn de kommersielle. Den forskjellen i forhandlingsstyrke og evne til å gå tungt inn i anbudsprosesser vil også være der selv om pensjonsproblemet løses.

Vi har en regjering som taler med to tunger: De gjør én ting i rusomsorgen, der de går inn for lengre avtaleperioder, mens barnevernet skal måtte forholde seg til 16-månederskontrakter.

Vi støtter forslagsstillerne i å ta i bruk maksimal anbudslengde i anbudsprosessene. Samtidig vil vi understreke at det er et stort demokratisk problem at Stortinget oppfordres til å vedta dette nærmest på midlertidig basis. Årsaken til dette er, som det står i forslaget, at «Norge har ikke lyktes med å få unntak for private, ideelle organisasjoners virksomhet» i EUs nye anskaffelsesdirektiv, som skal tre i kraft i januar 2016. En mer presis beskrivelse er at stortingsflertallet sørger for at Norge gjennom EØS-avtalen må rette seg etter EU-regler også om det ikke er flertall i Stortinget for et slikt regelverk.

Når det gjelder barnevernsinstitusjoner og velferdsfeltet generelt, er forutsigbarhet over tid avgjørende ikke bare for at de ideelle skal ha mulighet til å drive, men også for at velferdstjenestene som tilbys, skal være gode. Det som er i ferd med å skje, er at markedsmessig konkurranse får gå foran barn og ungdoms behov og de ansattes behov for å vite hvem de skal forholde seg til, og hvordan de skal forholde seg til hverdagen sin både på jobb og hjemme. Kortsiktige anbudskontrakter resulterer i verste fall i at barn og ungdom som bor på institusjon, som følge av konkurranse og kortsiktige avtaler helt unødige må forholde seg til altfor mange ulike organisasjoner og altfor mange ulike personer i løpet av barne- og ungdomstiden sin. Det ser ut som om regjeringen er mest opptatt av å få flere kommersiel-

le aktører istedenfor å være opptatt av barns beste i denne saken.

**Terje Breivik (V) [10:33:22]:** Først vil eg takka dei partia som no seier dei støttar Venstres forslag anten primært eller subsidiært. Det er veldig hyggeleg å konstatere at ein får slike tilbakemeldingar.

Behandlar ein alle likt, behandlar ein i realiteten alle ulikt, fordi alle har ulike behov. Sjeldan er sanninga meir rett enn når det handlar om kvardagen, livet, til born og unge i usikre omsorgs-, familie- og busituasjonar – born og unge på sitt mest sårbare.

Skal me leggja til rette for å kunna ha same skredarsaumen på tilbodssida som det dei individuelle behova deira krev, må alle gode krefter takast i bruk: ulike offentlege tilbod, ideelle organisasjonar, sosiale entreprenørar og kommersielle aktørar.

Utviklinga har dessverre gått i feil retning. Både dei ideelle og dei kommersielle aktørane har dei siste åra fått forverra rammevilkår – store som små. Ikkje minst har dette ramma mindre, private aktørar tungt – i realiteten ideelle aktørar gode som nokon – og resultatet for mange har vore anten sal til ein stor aktør, forringing eller nedlegging av tilbodet. Resultat: mindre mangfald, mindre skredarsaum og større usikkerheit for dei det gjeld. Venstre er oppteke av å likestilla alle aktørane for å reversere denne utviklinga og sikra mangfaldet ungane våre fortener.

Eit godt barnevern har vore, er og vil vera avhengig av ideelle aktørar – sjølvsagt. Venstre er ikkje villige til å setja kompetansen, engasjementet og tilbodet ein representerer på spel, så ein føresetnad for oss – når me heile tida hevdar at målet må vera å likestilla alle aktørane – er at me finn ei løysing på pensjonsforpliktingane dei ideelle har arva.

Me meiner at forslaget som Venstre fremjar i salen i dag, varetek dette på ein veldig god måte. Dersom regjeringa no får på plass ei løysing som dei ideelle aktørane kan leva med når det gjeld meirkostnadene dette fører til – i løpet av 2015 eller før kontraktane må vera inngått i april 2016 – har ein oppnådd å likestilla feltet.

Viss ikkje dette kjem på plass i løpet av denne perioden, vert regjeringa gjennom dette vedtaket tvinga til på nytt å lysa ut eit skjerma anbod for dei ideelle med fire pluss to års kontraktar og slik sett få meir tid til å få på plass den same løysinga.

Forslag nr. 3 handlar om langsiktige, løpande kontraktar. Venstre meiner primært at løpande kontraktar eigentleg er svaret, med tanke på at det er det som utan tvil sikrar tryggleiken og dei langsiktige føreseielege rammene, som er alfa og omega for born og unge i denne situasjonen.

Me vel å halda det litt ope og få ei vurdering frå regjeringa før me konkluderer endeleg, men me lèt det ikkje vera tvil om at me primært meiner løpande kontraktar er løysinga. Noko me òg registrerer, er at alle aktørar – meir eller mindre, anten det er ideelle eller kommersielle sosiale entreprenørar – meiner det er den beste løysinga.

Eg tek hermed opp forslaga nr. 2 og 3, frå Venstre.

**Presidenten:** Representanten Terje Breivik har tatt opp de forslagene han refererte til.

**Morten Stordalen (FrP) [10:37:17]:** Det kan i debatten her virke som om ideologien går foran hensynet til barna – dem det gjelder.

Fremskrittspartiet er for mangfold, vi er for forskjellighet – vi er alle forskjellige, vi lever forskjellige liv, akkurat som barna gjør: lever forskjellige liv. De har forskjellige behov, men de er alle unike. Derfor mener Fremskrittspartiet at vi trenger også ulike tilbud og mangfold – nettopp for å ivareta forskjelligheten. Noe vi er opptatt av i samfunnet ellers, er at vi faktisk er forskjellige, at vi velger forskjellige ting, og da synes jeg, som voksenperson, at denne salen bør ta hensyn til at barn i en sårbar situasjon er forskjellige. Det viktigste på barnevernsområdet er nettopp mangfoldet, og når det gjelder konkurranse, er det faktisk ikke slik at det ene nødvendigvis er bedre enn det andre, nettopp fordi barn er forskjellige.

Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen er i sin plattform klar på at vi ønsker at man fritt skal kunne velge barnevernstiltak etter vurdering av kvalitet. Pris har også vært et tema de siste ukene, ja, slik kan det fort bli når man bestemmer seg for at det ene er det beste, og så står man kanskje uten plasser og må kjøpe de dyreste, fordi det ikke er konkurranse. Da er det heller ikke konkurranse på kvalitet.

Fremskrittspartiet er ikke i tvil om at de ideelle leverer gode tjenester, og at de er viktige, men jeg synes det er litt underlig at Arbeiderpartiet og andre tar til orde for at det er de offentlige og ideelle som er best. Det kan virke som om det er varmere hender der enn hos dem som jobber i private kommersielle.

Jeg tror også de menneskene som jobber hos private kommersielle, har omsorg og omtanke for de barna de jobber med. Jeg tror faktisk hele det norske folk har en stor omtanke for dem. Derfor er det viktig med flere aktører og økt mangfold. Det er i hvert fall viktig i andre sammenhenger her i livet.

Det å skulle ha et avbrudd og legge til grunn økt usikkerhet om plasser er det verste en kunne gjøre. Det er viktig med forutsigbarhet, ikke minst for barna. Vi vil ikke risikere at barna står uten plass, det er dem vi må tenke på. Det er reist mange spørsmål om konsekvensene når det inngås slike avtaler, og da må vi uansett ha med oss barna.

Til syvende og sist er det vårt ansvar – og Fremskrittspartiet vil, som Høyre, naturligvis støtte forslaget fra Venstre subsidiært, som ivaretar vår intensjon om å sikre forutsigbarhet for dem det gjelder, dem det angår: de mest sårbare.

**Kirsti Bergstø (SV) [10:40:42]:** SV vil berømme Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet for et veldig godt forslag, som vi stiller oss 100 pst. bak. Det å skjerme ideell sektor handler om flere viktige ting. Det handler om muligheten til å kunne sette kvalitet foran pris, det handler om forutsigbarhet både for aktørene og ikke minst for de mange som trenger deres hjelp, og det handler om syn på hva som skal være butikk og ikke. Utsatte unger og ungdom er ikke hyllevare.

SV er enig med Venstre i at pensjon er en del av kjernen i spørsmålene her. Vi vet at ideelle aktører har lagt seg

opp mot det offentlige når det gjelder pensjonsordning og nivå, og vi vet at mens ideelle bruker penger på skikkelig pensjon, maksimerer de kommersielle sitt overskudd, sin profitt. Men for meg er det noe uklart hva Venstres forslag faktisk innebærer. Det hadde vært viktig å få klarhet i det i Stortinget i dag. Handler det om faktisk å legge penger på bordet for å kompensere for den skjevheten som i dag er i pensjonsordninger og pensjonsutgifter, eller kan man i realiteten frykte en svekkelse av pensjonene når det gjelder de ideelle?

SV er enig med Fremskrittspartiet når de tror at de varme hendene og kompetansen er likt fordelt mellom kommersielle og ideelle. Vi vet at det er dyktige fagfolk veldig mange steder. Men vi vet også at det er stor forskjell i arbeidsforhold, pensjon, lønninger og arbeidstidsordninger, og vi vil ikke akseptere sparing på arbeidsfolks premisser. Derfor går vi imot enhver form for kommersialisering. I tillegg mener vi at det å bidra til overskudd til private selskaper, til barnevernsbaroner, er dårlig bruk av penger som skal gå til de aller mest utsatte i et samfunn.

Jeg stiller meg undrende til at regjeringen foreløpig har valgt ikke å legge opp til en skjermet anbudsrunde av seriøs karakter. Anskaffelsesdirektivet til EU er ikke satt ut i livet. Derfor er det heller ingen EU-rettslige grunner til at man skal la være å bruke det handlingsrommet, det mulighetsrommet, som i dag faktisk finnes. Det betyr at det hele blir et spørsmål om regjeringen faktisk ønsker å gi ideelle anledning til å delta i anbud ved å skjerme sektoren, og igjen et spørsmål om hva som skal være butikk, og hva som skal være gode kriterier for levering av tjenester som en virkelig sårbar og utsatt gruppe trenger.

**Statsråd Solveig Horne [10:44:35]:** Som jeg tidligere har gitt uttrykk for, har jeg stor respekt for ideelle organisasjoners kompetanse og erfaring i det arbeidet de gjør med å hjelpe utsatte barn og unge. De ideelle organisasjonene har et høyt engasjement, og de bidrar til nye løsninger og gode tjenester. Det er viktig for å gi et best mulig barnevern.

Mitt hovedanliggende når det gjelder barnevernsområdet, er at det gis et tilbud som er best mulig tilpasset barns behov, og at tiltakene er av god kvalitet. For å få til dette trenger vi et mangfold av gode tiltak for det enkelte barn.

Jeg har lyst til å minne forsamlingen om at de siste årene har vel halvparten av institusjonsplassene i barnevernet som Bufetat kjøper, blitt kjøpt fra private aktører. Av disse er ca. 40 pst. fra ideelle og ca. 60 pst. fra andre private aktører. Per i dag har altså Bufdir avtale om 182 faste plasser. Disse kjøpes fra ideelle aktører, og resten kjøpes fra ideelle og private aktører gjennom rammeavtaler og enkeltkjøp. Det foreligger ingen indikasjoner på at det er kvalitetsforskjeller mellom offentlige og private tilbydere og mellom kommersielle og ideelle tilbydere.

I regjeringens plattform står det at kommunene skal få et større ansvar for barnevernstjenesten og gis rett til fritt å kunne velge barnevernstiltak etter en vurdering av kvalitet, pris og hva som gir best mulig hjelp til det enkelte barn, uavhengig av hvem det er som leverer tiltaket. Kommuner har også signalisert at de ønsker et større ansvar og en større valgfrihet.

Regjeringen er godt i gang med å vurdere hvordan utsatte barn og unge kan få et best mulig tilbud, herunder hvilke rammebetingelser som skal legges til grunn for kjøp av tjenester fra private aktører i framtiden. Jeg har i den forbindelse gitt direktoratet i oppdrag å utrede konsekvensene av å likestille alle private aktører som statlig barnevern kjøper tiltak fra. Utredningen vil jeg få på mitt bord før jul. I påvente av den utredningen og regjeringens egen vurdering har jeg, som tidligere opplyst, bedt direktoratet gjennomføre en skjermet konkurranse om kjøp av institusjonsplasser i barnevernet forbeholdt ideelle aktører. Det er på grunn av at nåværende kontrakter ikke kan forlenges utover 31. januar 2015. Kontraktperioden blir nå fra 1. februar 2015 til 31. mars 2016. Kontrakten vil da få samme utløpsdato som kontraktene med de andre private aktørene.

Tilbudsfristen for denne anbudskonkurransen var 15. oktober i år, og lov om offentlige anskaffelser setter klare begrensninger for å endre forutsetninger som er lagt i konkurransen.

Det har blitt reist spørsmål om hva som er konsekvensene for barn og unge som trenger institusjonstilbud, når det inngås avtaler av kortere varighet. Opphold på institusjon er i nesten alle tilfeller av begrenset varighet. Når kontraktene går ut, forsøkes det alltid å etablere overgangsordninger, slik at barna slipper å flytte. Noen ganger etableres det avtaler om enkeltkjøp av plasser utover en kontraktperiode for å beholde stabiliteten i oppholdet for det enkelte barn.

Å finne gode overgangsordninger for å sikre barn ved utløp av kontraktperioder er en problemstilling som ikke er avhengig av kontraktlengden. Det er en utfordring som alltid vil oppstå når en kontrakt går mot avslutning.

Regjeringen ser fram til å få på plass de nye avtalene med de ideelle aktørene fra 1. februar neste år. I tillegg vil vi vurdere rammene for neste anbud i lys av nevnte utredning fra direktoratet. I framtidige anbudprosesser vil jeg også vurdere handlingsrommet og den muligheten EØS-avtalen kan gi for å imøtekomme ønskene fra ideelle tilbydere. Jeg vil likevel understreke at mange av de ideelle tjenesteleverandørene innen helse- og sosialområdet har høy kompetanse, gode fagmiljøer og andre positive særtrekk som gjør at de ideelle er viktige samarbeidspartnere for regjeringen.

Regjeringen jobber nå med å finne gode tiltak som kan bedre de ideelle tjenesteleverandørenes rammebetingelser. Vi har akkurat i dag et innspillsmøte med partene i samarbeidsavtalen, og på det møtet vil det kunne komme forslag til mulige tiltak.

Det viktigste vi kan gjøre for barn og unge som trenger en institusjonsplass, er å sikre at vi har tjenester med god kvalitet, uavhengig av hvem det er som leverer plassene. Det finnes et mangfold av leverandører som har et tilbud som skal passe det enkelte barn.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Arild Grande (A) [10:49:50]:** Statsråden sier i sitt innlegg at hun vil legge til rette for full likebehandling av

ideelle og kommersielle aktører. Da må jeg stille det helt enkle spørsmålet: Hvis man ser bort fra de historiske pensjonsforpliktelsene, ser statsråden at ideelle aktører har særtrekk som skiller dem fra kommersielle aktører?

**Statsråd Solveig Horne [10:50:20]:** Som jeg sa i mitt innlegg, er alle barn forskjellige, og vi trenger forskjellige tilbud til det enkelte barn.

De ideelle aktørene har sine spesialiteter og sine gode ting som er viktige for noen barn, og de private aktørene har sine spesielle områder. Vi må heller ikke glemme de statlige institusjonene, som også er med på å gi et godt tilbud til det enkelte barn.

Hovedanliggendet i denne debatten må være at hvert enkelt barn til enhver tid får et tilpasset tilbud, og da trenger vi både de ideelle organisasjonene, vi trenger de private, og vi trenger de statlige institusjonene. Det som er mitt mål, er å sikre at vi har nok gode, kompetente institusjonsplasser som er tilpasset det enkelte barn til enhver tid.

**Arild Grande (A) [10:51:17]:** Nå snakker statsråden om mangfoldet i tilbudet, og det er vi enig i alle sammen, at vi skal ha mangfold i tilbudet. Men ser statsråden at det er særtrekk ved måten de ideelle driver på, f.eks. når det gjelder ansettelse, arbeidstidsbestemmelser, pensjonsbestemmelser, som skiller dem fra kommersielle aktører? Jeg ber statsråden svare på det.

**Statsråd Solveig Horne [10:51:39]:** De ideelle aktørene har sine særtrekk, men det har også de kommersielle og de statlige.

Jeg har lyst til å minne representanten Arild Grande på at da de rød-grønne hadde regjeringsmakten, var det også denne skjermede anbudskonkurransen, men likevel har vi altså kjøpt omtrent halvparten av de plassene som er blitt brukt her, fra private aktører. Det er 40 pst. fra ideelle og 60 pst. fra de kommersielle. De kommersielle har sine særtrekk, det har de ideelle, og det har også de statlige, og det er viktig at vi anerkjenner alle disse særtrekkene, for vi trenger alle institusjonene for å hjelpe det enkelte barn til enhver tid.

**Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:52:37]:** I budsjettproposisjonen for 2015 fra Helse- og omsorgsdepartementet slår regjeringen fast:

«Regjeringen ønsker også at handlingsrommet for å inngå langvarige og løpende avtaler ved offentlige anskaffelser skal utnyttes for å sikre brukere og pasienter gode og stabile tjenester. Økt bruk av langvarige og løpende avtaler vil også bidra til mer stabile rammevilkår for ideelle organisasjoner som leverer helse- og sosialtjenester.»

Likevel gjennomfører den samme regjeringen nå en anbudsrunde i barnevernet for 14 måneder. Jeg er klar over at det gjøres for å få felles utløpsdato med kommersielle barnevernsinstitusjoner, men ser ikke statsråden at dette korte anbudet er i direkte strid med målet om stabile vilkår for ideelle?

**Statsråd Solveig Horne [10:53:32]:** Vi er avhengig av at vi har en langsiktighet for det enkelte barn, og vi er helt enig i at det er viktig å få det på plass. Samtidig er jeg sikker på at de barna dette gjelder nå, vil få den stabiliteten, den tryggheten og den roen de trenger.

Det som er viktig, og som jeg informerte Stortinget om rett etter påske, da vi diskuterte denne saken først, er at vi hadde et anbud som gikk ut, og regjeringen har vært veldig klar på at den ønsker å se på muligheten for å likestille alle aktører innenfor barnevernstjenesten. Vi ønsker å kunne samkjøre de anbudsprosessene som vi skal i gang med i 2016. Det vil gi oss en mulighet til å kunne få på plass mer langsiktighet og større forutsigbarhet når vi får se alle tiltakene under ett, både de anbudene som dreier seg om institusjoner, og de andre anbudene som skal på plass fra 2016.

**Heidi Greni (Sp) [10:54:52]:** I brevet til komiteen sier statsråden bl.a.:

«Det er min vurdering at det ikke vil være formålstjenlig å avbryte den pågående konkurransen blant ideelle tilbydere nå.»

Videre:

«I stedet vil jeg vurdere rammene for neste anbud i lys av pågående utredninger fra Bufdir (...). I tillegg vil jeg i forhold til fremtidige konkurranser vurdere hvilket handlingsrom og muligheter EØS-avtalen gir for å imøtekomme ønsker fra ideelle tilbydere.»

Dette må jo bety at statsråden i utgangspunktet mener at forslagene er gode, men at det er den korte fristen og det at frist for innsendelse av anbudsdokumenter er gått ut, som er hovedargumentasjonen for at en ikke går inn for disse forslagene. Stemmer det?

**Statsråd Solveig Horne [10:55:44]:** Jeg har informert Stortinget før om at vi skulle gå i gang med en kortsiktig anbudsrunde for å få avklart det som vi nå skal ta opp med direktoratet om å likestille alle aktørene, samtidig som vi også skal vurdere handlingsrommet innenfor EU-direktivet.

Det anbudet gikk ut 15. oktober, og lov om offentlige anskaffelser setter klare begrensninger for å endre de forutsetningene som allerede var lagt inn i den konkurransen. Hvis jeg skulle ha trukket det anbudet som var satt i gang, hadde det altså – når vi kommer på nyåret – vært barn som hadde stått uten kontrakter, uten tilbud. Derfor er det viktig å få på plass dette korte anbudet vi nå skal ha. Så skal regjeringen vurdere hvilke kriterier som skal ligge til grunn for det neste anbudet, som vi skal lyse ut når vi kommer på nyåret. Jeg er også veldig glad for det forslaget som er kommet fra Venstre, som det er viktig å ta med seg og se på når vi skal diskutere dette og få nye anbudskonkurranser på plass.

**Terje Breivik (V) [10:56:58]:** Representanten Bergstø uttrykte bekymring for måten Venstre ville løysa pensjonskostnadsproblematikken på. For Venstre er det sjølvsagt at staten må bidra tungt. Eg reknar med at statsråden no kan stadfesta at det er ei oppfatning som ho og regjeringa

delar, og kan seia litt om korleis det vert jobba for å finna løysingar på pensjonsproblematikken.

**Statsråd Solveig Horne [10:57:33]:** Jeg har også registrert at SV var bekymret for dette. Nå er det slik at både SV og Arbeiderpartiet har sittet med makten i åtte år, og pensjonskostnadene har jo ikke kommet akkurat nå; det har vært en utfordring også for den forrige regjeringen.

Jeg er veldig opptatt av at vi skal kunne klare å få på plass en ordning for dette, og jeg vet at det er en viktig ting for de ideelle – og akkurat nå vet jeg også at det er møter mellom samarbeidspartnerne om dette temaet. Jeg kan forsikre representanten fra Venstre om at dette er noe som regjeringen jobber aktivt med å prøve å komme fram til en løsning på, slik at vi kan få et mye bedre grunnlag for alle aktørene når en så skal gå inn i en anbudsprosess.

**Presidenten:** Replikskordskiftet er dermed omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

**Gerd Eli Berge (Sp) [10:58:45]:** I denne saka drøftar Stortinget kva slags innkjøpsreglement ein skal ha for tenester innan barnevern. Før ein drøftar på kva måte ein skal kjøpa barnevernstenester, bør ein spørja seg: Kva er målet for ideell sektor på helse- og velferdsområdet generelt og barnevernsfeltet spesielt. Ønsker me dei, eller er det nett det same kven som produserer tenestene? Hagenutvalet meinte i si utgreiing Innovasjon i omsorg at det er ein stor verdi at frivillig/ideell sektor er tenesteleverandør på velferdsfeltet:

«Utvalget mener at sosial verdiskapning både i form av frivillige organisasjoner og tiltak og nye former for brukersamvirke bør gis betydelig større rom og arm-slag i drift og framtidig utvikling av omsorgstjenester og velferdsordninger. Innen 2020 bør på denne bakgrunn anslagsvis 25 % av den samlede omsorgssektoren være organisert og drevet som ideell virksomhet. I dag er denne andelen knapt 5 %.

Utvalget mener det vil være sunt for sektoren å få flere aktører som på ideelt grunnlag og som en del av samfunnets fellesskapsløsninger står friere til å finne nye veier og løsninger, drive nybrottsarbeid og styrke innovasjons- og utviklingsarbeidet på omsorgsfeltet.

På denne måten vil en også invitere til deltakelse og medvirkning og stimulere frivillig engasjement og medborgerskap.»

Utvalet peikte på det grunnleggjande: Me må bestemme oss for ei målsetting om frivillige og ideelle organisasjonar sin plass i helse- og velferdssektoren i Noreg. Er dette målet klart, vil dei gode innkjøpsordningane koma på plass. Har me ikkje ei slik felles forståing av kva målet er, blir diskusjonen om innkjøp lite fruktbar, men desto meir krevjande.

Senterpartiet meiner det hastar med tiltak for å sikra dei ideelle sitt innslag på barnevernsfeltet. I dag har me ein situasjon der det er stor skilnad i avtalelengde på kontraktar. På rusfeltet går regjeringa inn i lengre kontraktar med ideelle tilbydarar. Men på barnevernsfeltet er det ut-

lyst kontraktar på litt over eitt års lengde. Det er uforståeleg at same regjering fører så ulik politikk mot ideell sektor. Spørsmålet er kva regjeringa har imot ideelle aktørar innan barnevern, sidan kontraktslengda heilt medvite er så kort.

**Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:01:53]:** Aller først: Jeg registrerer at både Høyre og Fremskrittspartiet prøver å angripe Kristelig Folkeparti for å ha et større fokus på egen ideologi enn på det som er barns beste. Jeg har bare lyst til å si at når det gjelder Kristelig Folkepartis ideologi, så innebærer det et veldig sterkt sivilsamfunn, et sivilsamfunn som slipper til ulike aktører som kan bidra til å løse viktige velferdsoppgaver. Å mistenkeliggjøre kampen for ideell sektor, for ideelle aktører i velferdssamfunnet, er i beste fall en grov misforståelse.

For Kristelig Folkeparti handler ikke disse sakene først og fremst om lov om offentlige anskaffelser og anbudsregler og konkurranse. For Kristelig Folkeparti handler det om at vi har, og har hatt i mange år, ideelle aktører som bidrar med sine gode tjenester i velferdssamfunnet vårt. Vi mener det er viktig at disse tjenestene også i framtiden skal finnes for oss, for barna våre, foreldrene våre, for barn som trenger hjelp, som trenger et sted å bo eller behandling, for eldre, for mennesker med rusproblemer, med psykiske problemer. Det viktige er ikke fri konkurranse, det viktige er å finne måter det offentlige kan tilby befolkningen disse tjenestene på, og betale de ideelle for dette arbeidet. Det trengs politisk tilrettelegging og politisk vilje for å få det til, og vi er veldig glade for alle de politiske partiene på Stortinget som ser dette, og som vil dette. I dag skal Venstre ha ros for at de bidrar til å sikre at noen ideelle kan holde ut litt lenger.

Et samlet storting er enig om at vi ønsker at ideelle aktører skal bidra med sine tjenester, og at de skal få gode vilkår. Stortinget og regjeringen – i hvert fall Helsedepartementet – er enige om at en viss anbudslengde gir begge avtaleparter forutsigbarhet og stabilitet. I innstillingen sier en samlet komité at det er viktig å sikre at ideelle kan fortsette sitt arbeid. Dersom de ulike aktørene skal operere på like betingelser, vil de kommersielle raskt utkonkurrere de ideelle. Dersom regjeringspartiene og stortingsflertallet fortsetter å insistere på at konkurranse skal være det styrende istedenfor politiske prioriteringer, frykter Kristelig Folkeparti at gode tilbud legges ned, at fagfolk med lang erfaring og viktig kompetanse sies opp.

Helt til slutt: Dersom ideelle aktører forsvinner, er jeg redd for at det norske samfunnet kommer til å bli ganske mye fattigere.

**Rigmor Aasrud (A) [11:05:18]:** Alle de frivillige og ideelle aktørene som gledet seg over Sundvolden-erklæringen, som talte hvor mange ganger frivillighet var nevnt i regjeringserklæringen, må føle seg ganske skuffet nå om dagen. For det var jo bare i Sundvolden-erklæringen regjeringspartiene var opptatt av de frivillige. Nå hører vi representanter for regjeringspartiene si at det er ikke avgjørende hvem som leverer, det blir sagt at det er umulig å prioritere én leverandørgruppe foran en annen. Det er noe helt annet

enn det som ble sagt i Sundvolden-erklæringen. Og det var noe helt annet som ble sagt i valgkampen, da man hadde en rørende omsorg for de ideelle aktørene. Barns behov for langsiktighet er nå satt til side for et system der man må få de ideelle og private til å konkurrere samtidig. Derfor er det forsvarlig med et anbud på 14 måneder. Det blir ikke noen langsiktighet for de ungene da. Da synes jeg det er ganske oppsiktsvekkende når det blir sagt at dette er en sak for å sørge for at barna får det beste tilbudet.

Det er merkelig at Høyres Harberg mer enn antyder at vi er desperate når vi nå foreslår det vi gjør, når hans kollega i Helsedepartementet har lagt ut langsiktige avtaler. Hvem er det som da har rett? Er det mulig, eller er det feil, det som Helsedepartementet gjør i forhold til EØS-avtalene? Statsråden burde ha kunnet merke seg at det faktisk er et flertall i Stortinget for de langsiktige avtalene, og sørge for at det ikke blir lagt ut et anbud med 14 måneder, som det nå er problematisk å kunne håndtere.

Så har jeg lyst til å si noe om forslaget fra Venstre. Der står det at det skal finnes en ordning for de historiske pensjonsforpliktelsene som det har kommet krav om tidligere. Hvor lang er den historien? Er det de som var mens fylkeskommunen drev barnevernet? Er det alle avtaler som er inngått fram til nå? Jeg regner med at statsråden bør kunne oppklare, i og med at man nå sitter i møter med de frivillige, hvor mange det er som har dokumentert de kravene. Jeg tror det er veldig få, for på det tidspunktet de avtalene ble inngått – tidligere, mens fylkeskommunen hadde ansvar – var det ingen som hadde fokus på pensjonskostnadene på samme måte. Så jeg tror det forslaget som Venstre her fremmer, vil omfatte svært, svært få ideelle, og antallet ideelle leverandører forsvinner like fort.

**Terje Breivik (V) [11:08:37]:** No vart eigentleg innlegget mitt litt annleis enn eg hadde tenkt, i og med at ein fekk ei så kraftfull avslutning frå den førre representanten. Eg må seia at eg synest det er litt beklageleg at ein vel å lesa forslag på den måten, med den typen briller, når det gjeld ei så viktig sak som dette trass i alt er.

Eg har stor respekt for den førre representanten med omsyn til at me på grunn av ulike ideologiske ståstader har forskjellige syn på private løysingar. Men dersom presidenten tillèt det, kan eg minna både representanten Rigmor Aasrud og for så vidt Kirsti Bergstø – som var inne på det same, og som tok eit lite oppgjør med det ho valde å kalla for «barnevernsbaroner» – om at ein hovudgrunn til at ein i dag t.d. har sett ein framvekst av dei store private aktørane, og at det er dei som vinn fram, er nettopp eit anbuds- og ikkje minst eit kontraktsregime under den raud-grøne regjeringa som avspiste dei private aktørane med det som eg vel å kalla husmannskontraktar. Det var snakk om rammekontraktar, kor krava til talet på plassar t.d. kunne vera at ein heile tida skal ha 20 plassar til disposisjon, og så er det aldri belegg på meir enn seks–sju i beste fall, parallelt med krav til fagkompetanse som overgår dei krava som dei stilte til dei offentlege institusjonane. Og verst av alt, ungane fekk aldri kontraktar på meir enn maks seks månader. Det betyr at barn i ein slik institusjon, på det mest sårbare i livet, når dei spør dei som jobbar der om kor lenge dei skal

vera, får til svar: Beklagar, det veit eg ikkje, men du skal iallfall vera her i fire månader til. Dette er det dei no ser resultatet av, og som dei no står her på denne talarstolen og kritiserer.

**Arild Grande (A) [11:10:54]:** Jeg må innrømme at jeg blir veldig urolig når jeg hører retorikken fra regjeringspartiene i denne saken. Representanten Harberg vektlegger at han synes det er ulogisk å skille mellom de ideelle og de kommersielle. Det viser at man ønsker en lik konkurranse mellom de ideelle og de kommersielle, og at man egentlig ønsker at det skal komme i gang forttest mulig. Det begrenser muligheten for de ideelle til å forberede seg på den nye konkurransen, all den tid vi vet at det ligger forslag her som man kan gå for, som vil gi nødvendig tid både til å få løst pensjonsforpliktelsene og til å drive et arbeid som forbereder de ideelle på en ganske tøff konkurranse.

Videre klarer ikke engang statsråden å svare på det enkle spørsmålet når hun blir utfordret to ganger i replikkordskiftet, om hun ser at det er særtrekk ved de ideelle som skiller seg fra de kommersielle. Det viser for meg i hvert fall veldig tydelig at det ikke er en forståelse i regjeringspartiene for at et sånt særtrekk finnes.

Jeg mener det er særlig to forhold som må utfordres i denne debatten. Det ene er det som går på pensjonsutfordringene hos de ideelle. Det må selvsagt finnes en løsning om det i det hele tatt skal være snakk om en reell konkurranse. Jeg mener at det er ingenting i veien for at regjeringen kan ha en prosess som klarer å løse disse utfordringene for de ideelle, om man så velger å gå for det forslaget som Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet har lagt fram i denne saken. Det har aldri framkommet noen dokumentasjon på at det ville ha hindret regjeringen i å løse det arbeidet. Så det kan kun være ideologiske årsaker til at man velger å gå imot et sånt forslag, og at man ønsker den åpne konkurransen velkommen så tidlig som mulig.

Det andre er at jeg mener helt oppriktig at de ideelle har særtrekk som skiller seg fra de kommersielle, bl.a. når det gjelder lønnskostnader, da ideelle har stor grad av faste ansettelser, mens kommersielle aktører ikke har det. Skal det bli en reell konkurranse på like vilkår, må anbudene i framtiden også innenfor EUs anskaffelsesdirektiv ha en sånn innretning at det blir mulig for de ideelle å konkurrere opp mot de kommersielle. Dersom regjeringen ikke er opptatt av det, at det finnes et sånt særtrekk hos de ideelle, frykter jeg at det heller aldri vil bli lagt inn i anbudene. Det er det vi nå er opptatt av at vi får noen svar på fra regjeringspartiene.

**Kirsti Bergstø (SV) [11:14:19]:** Jeg ser ingen grunn til å betvile representanten Breiviks intensjon med forslaget når det gjelder pensjon, og jeg takker for tydeliggjøring av forslaget. Derimot opplevde jeg ikke at statsrådets svar på Breiviks utfordringer var like tydelige. Derfor vil jeg gjerne spørre om statsråden kan garantere at forslaget fra Venstre ikke vil innebære noen form for press på lønn eller arbeidsvilkår eller noen form for svekkelse av pensjonsordninger.

**Svein Harberg (H) [11:15:09]:** Deler av denne debatten er ganske enkel å forholde seg til. Den går på hva en ideelt ønsker seg. Når Arild Grande er tydelig på at han vil ha ned andelen private leverandører innenfor dette området, ja så vil han det, det står han for, og det kan vi respektere. Så sier vi at det ikke er noe viktig mål for oss, vi vil ha gode tjenester.

Det som blir underlig for meg, er alle som griper fatt i denne 14-månederskontrakten som om det liksom var verden i barnevernstilbudet framover. Samtlige har sett totalt bort fra at et flertall i Stortinget denne sesjonen har sagt nei til å fortsette med skjermede anbud for de ideelle. Det gir en konsekvens, og det er det at en måtte ha et kortere anbud for å få felles tidspunkt for å utlyse tilbudet på nytt. Alternativet hvis regjeringen skulle følge opp stortingsflertallet – og det skal den jo – var å ta de ideelle plassene som kontrakten nå gikk ut på, og lyse dem ut i det åpne markedet, altså en konkurranse mellom de ideelle og de andre private om de plassene som da skulle ut på nytt anbud. Jeg er helt sikker på at det ønsker ikke verken Kristelig Folkeparti eller de andre. Men hvis regjeringen skal følge opp stortingsvedtaket, er det det den må gjøre. Med å ha 14-månederskontrakt slik at det er felles utløp for hele gruppen, vil det fortsatt være åpen konkurranse mellom de ideelle og de private om alle de plassene. Det er en god løsning. Jeg synes det er underlig å få kritikk for at en følger opp stortingsvedtaket.

Så hadde Rigmor en liten visitt om tidspunktet, altså dette om å gå inn for langsiktighet, slik som helsekomiteen gjorde. Den gjorde det på et helt annet tidspunkt. Å gjøre det helt oppunder at nytt lovverk trer i kraft, vet vi fra andre saker er en helt annen situasjon enn å gjøre det flere år i forkant. Andre saker har endt opp med ESA-sak der en har blitt dømt for at det ikke er lov. Dette skaper en usikkerhet for plassene og for tilbudet.

Vi i Høyre har knalltro på de ideelle. Vi har ingen tro på at de blir taperne i et åpent anbud. Vi tror de kommer til å levere akkurat like godt og akkurat like variert og være akkurat like gode bidragsytere. Som før sagt: Vi har bruk for alle plassene – og dessverre antakelig bruk for enda flere i tiden som kommer.

Det er skisser på bordet når det gjelder hvordan en kan løse pensjonskostnadene, de historiske pensjonskostnadene. Det blir spennende å se om vi kan finne en god løsning for det, og det vet jeg at det arbeides aktivt med.

**Presidenten:** Presidenten vil bemerke at omtale av medrepresentanter gjøres ved tittel og etternavn.

**Rigmor Aasrud (A) [11:18:27]:** Det var representanten Breivik som fikk meg til å ta ordet igjen. Etter at vi kom inn i regjeringskontorene i 2006, har det vært en betydelig nedgang i kjøp av tjenester fra private aktører i barnevernet, fra om lag 190 000 til 140 000 oppholdsdøgn. Det har vært en villet politikk fra vår side, som jeg mener er riktig. Det er ikke sånn at vi ikke synes at vi skal samhandle med verken private eller ideelle organisasjoner. Jeg synes representanten Breivik kunne ha kvittert spørsmålet mitt litt mer konstruktivt, for det forslaget som

er lagt fram fra Venstre i dag, kunne vært interessant for oss å få lov til å vurdere. Men da må vi vite litt mer om hva man legger i det forslaget. Hva er en historisk pensjonskostnad? Gjelder det alle ideelle som per i dag har avtale? Vil det gjelde dem som har mistet avtalene sine? Er det noen tidsbegrensninger for hvor langt tilbake man skal gå? Vil det være krav om en utlysning fra det offentlige side før man kommer inn i den klassen som får vurdert kostnadene sine? Det er ganske vesentlige spørsmål når man skal vurdere å være med på en sårn sak. Hvis vi skulle være med på forslaget fra Venstre, og det skulle bli tilslutning for det i Stortinget, har vi vel fraskrevet oss muligheten til å kunne komme tilbake til saken, for da ville det ikke være mulig å ta den opp igjen i denne perioden.

Derfor synes jeg det hadde vært fint om representanten Breivik kunne ha forklart litt mer om hva man faktisk legger i dette, eventuelt representanter fra regjeringspartiene, som tydeligvis er informert om et arbeid som pågår i regjeringen, og som det også fra vår side hadde vært interessant å vite noe mer om for å kunne ta stilling til nettopp det spørsmålet.

Jeg er kjent med at dette er krevende spørsmål å finne løsninger på. Det var det for den rød-grønne regjeringen, og det er det nå. Det er ganske vesentlige punkter jeg tar opp akkurat nå, og jeg håper man kan være konstruktiv og dele litt av den informasjonen man sitter med, i forhandlingene når vi skal behandle en såpass viktig sak her i Stortinget.

**Morten Stordalen (FrP) [11:21:01]:** Når jeg tar ordet nå, er det fordi det kan virke som om Arbeiderpartiets representant Grande har en ideologi som er sterk, og den respekterer jeg fullt ut. Det er ikke noen tvil om at vi har forskjellige ideologier. Regjeringspartiene er opptatt av dem som mottar tilbudene, og ikke hvem som leverer dem. Vi er opptatt av brukeren. Det er barna vi er opptatt av, og ikke navnet på leverandøren.

Representanten Aasrud tok hardt i, og hun synes det er oppsiktsvekkende det regjeringspartiene sier. Det er mulig at vi har uttalt oss litt uklart i debatten. Representanten henviste også til regjeringsplattformen, at både frivillige og ideelle kanskje var skuffet.

Representanten Aasrud refererte til plattformen til regjeringspartiene, og jeg kan godt sitere derfra hvis man ikke har lest hele. Der står det at regjeringen vil:

«Gi kommunene rett til fritt å velge barnevernstiltak, etter en vurdering av kvalitet, pris og hva som gir best hjelp til det enkelte barn, uavhengig av hvem som leverer tiltaket.»

Derfor kan det ikke være oppsiktsvekkende at vi fremfører det vi gjør.

Det ville være merkelig om det var slik i andre konkurranser, i idretten f.eks., at noen fikk et fortrinn – at vi velger den med rød shorts istedenfor den med blå shorts, eller at i et 60-meters løp starter noen 20 meter foran, og noen starter på null. Vi er opptatt av lik konkurranse, likt utgangspunkt, og de som har best kvalitet og pris, er dem vi skal bruke. Vi er opptatt av barna. Det kan ikke være uklart,

men dersom det fortsatt er uklart, kan jeg sikkert gi en kort kommentar til det også.

**Presidenten:** Representanten Terje Breivik har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

**Terje Breivik (V) [11:23:07]:** Det er brutalt lite når det gjeld taletid, men eg skal prøva å svara på det som representanten Aasrud spør om.

Det er akkurat difor ein må ha ein dialog, forhandlingar, med dei det gjeld, dei ideelle, og det er difor det er ei opning for at dersom dette ikkje kjem på plass, er regjeringa pålagt å lysa ut igjen eit skjerma anbod for dei ideelle. Der ligg sikringskosten til Stortinget oppi dette. Det ville vera heilt umogleg, og det veit sjølvsaft representanten Aasrud også, for Stortinget å gå ned på det detaljnivået når ein skal inn i forhandlingar med aktørar, og der staten seier ein er villig til å spytta inn ganske mykje midlar i kassen. Då må det nødvendigvis vera ein tovegs kommunikasjon. Dette har eg tillit til at vert vareteke av regjeringa, og dersom ikkje, ligg det verkeleg bremsemoglegheiter i det forslaget som Venstre no har lagt på bordet.

Så har eg lyst til å seia avslutningsvis: Utan private idealistar hadde me ikkje hatt velferdsstat i dag. Me er nøyddde til å leggja til rette for det.

**Presidenten:** Da er tiden ute, så vi får komme tilbake til det ved en senere anledning.

**Statsråd Solveig Horne [11:24:29]:** Jeg har lyst til å starte innlegget med å si at jeg er helt enig med Kristelig Folkeparti i beskrivelsen av de ideelle. Vi er helt avhengige av de ideelle, og de ideelle organisasjonene og frivilligheten i Norge er noe av limet i samfunnet – som får det til å gå rundt. Staten kan ikke overta alle oppgaver, derfor er vi avhengige av å ha ideell virksomhet og frivillighet som kan være med og bidra til å løse gode samfunnsoppgaver. Denne regjeringen er opptatt av å ha gode rammevilkår for de frivillige og de ideelle fordi de er viktige aktører som vi trenger.

Når jeg hører denne debatten, høres det ut som det kun er ideelle aktører som kan drive gode barnevernsinstitusjoner i dag. Jeg har lyst til å minne om at vi har mange gode statlige barnevernsinstitusjoner, og vi har mange gode private kommersielle institusjoner – som har sine egne særtrekk, som representanten Arild Grande var inne på.

Hvis det er sånn at det bare er de ideelle som klarer å levere, og som har disse spesielle særtrekkene, lurer jeg på hvorfor ikke Arbeiderpartiet har kjøpt flere tjenester fra de ideelle.

Det er viktig at vi har ideelle aktører med sine særtrekk, og at vi har private aktører med sine særtrekk. De har forskjellige turnuser, forskjellige arbeidsforhold og forskjellige metoder. Det er dette mangfoldet man trenger for det enkelte barn. Jeg registrerer også at nestlederen i SV nå går ut og sier at fagbevegelsen virkelig må se på hvordan de private driver med hensyn til turnuser.

Ved å få på plass dette anbudet nå – vi legger opp til

en samlet anbudsprosess – vil porteføljen av plasser fra 2016 settes sammen slik at tilbudet blir enda bedre tilpasset de ulike målgruppene av barn og ungdom. Dette innebærer også at man kan tilby det enkelte barn et tilbud av god kvalitet, som er tilstrekkelig differensiert og tilpasset ulike behov. Det er mitt hovedmål. Som barneminister skal jeg sikre at alle barn i Norge som trenger hjelp, til enhver tid får tilbud. Jeg har stor tro på at de ideelle organisasjonene kommer til å levere gode tilbud i den videre prosessen, fordi de har gode tjenester og god kvalitet. Da er jeg helt sikker på at de kommer til å være med og levere tjenester på det nivået vi har i dag, og også på et høyere nivå – for vi kommer til å trenge hjelp til barn som trenger hjelp.

**Presidenten:** Representanten Arild Grande har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

**Arild Grande (A) [11:27:20]:** Det er en viktig ideologisk debatt vi er midt inne i, og man lærer mye om partienes posisjoner gjennom det som blir sagt. Spesielt interessant er det å høre at Morten Stordalen mener den korte anbudsfristen er satt i verk av hensyn til barna. Det var nytt, og det var interessant.

Jeg forstår Venstres posisjon svært godt, og jeg setter pris på at Venstre søker å løse situasjonen og utfordringene for de ideelle aktørene. Vi vil likevel stemme imot, og det utfra to hensyn:

Jeg frykter for det første at dette er en filibustertaktikk fra regjeringspartienes side. Vi vet svært lite om hva regjeringspartienes posisjon er. Hele prosessen er helt uavklart, og vi kan miste verdifull tid som gjør at toget går fra oss før vi får tatt aktive grep som sikrer de ideelle i et nytt regime.

Det andre er at vi ønsker handlingsrom til å komme tilbake til saken. Ved å stemme for dette forslaget, mister vi som storting dette handlingsrommet. Da mister vi også muligheten til å påvirke hvordan både pensjonskostnadene og anbudsregimet skal håndteres innenfor EUs nye anskaffelsesdirektiv.

**Presidenten:** Representanten Kirsti Bergstø har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

**Kirsti Bergstø (SV) [11:28:50]:** Jeg vet ikke om jeg var utydelig i mitt forrige innlegg, men det er viktig for SV at alle sider ved saken er belyst. Derfor vil jeg gjerne be statsråden svare på mitt spørsmål om det er mulig å garantere at forslaget fra Venstre ikke vil innebære noen form for press på lønns- og arbeidsforhold eller svekkelse av pensjonsordninger. Dette handler om at svaret på et slikt spørsmål vil være avgjørende for hva SV tenker om saken.

Svein Roald Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

**Statsråd Solveig Horne [11:29:47]:** Jeg tror vi alle vet at avtaler som den enkelte har på sin arbeidsplass, er noe man har med sin arbeidsgiver. Jeg har ikke tenkt å stå her

og garantere noen ting overfor SVs representant Bergstø, men det jeg kan garantere på Stortinget, er at det vedtaket som blir gjort her i dag, og det forslaget som Venstre har lagt fram, skal jeg gjøre det jeg kan for å følge opp som statsråd på det feltet.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Sak nr. 4 [11:30:21]

*Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Heidi Greni, Per Olaf Lundteigen, Janne Sjelmo Nordås og Kjersti Toppe om styrking av barnevernet gjennom ny organisasjonsmodell (Innst. 28 S (2014–2015), jf. Dokument 8:66 S (2013–2014))*

**Presidenten:** Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

**Mette Tønder (H) [11:31:12]** (ordfører for saken): Først vil jeg takke for et godt samarbeid i komiteen.

Vi har i komiteen blitt enige om at forslaget vedlegges protokollen. Vi har altså alle samme konklusjon, men vektlegger på veien dit argumentene noe forskjellig. I det videre vil jeg legge mest vekt på flertallets begrunnelse, men vil naturligvis komme inn på det en samlet komité står bak.

I dette representantforslaget foreslås det en stor omstrukturering av barnevernet, hvor store deler av den statlige delen overføres til fylkeskommunen. Det er utfordringer i barnevernet i dag, og noen av disse skyldes også organiseringen, noe statsråden har varslet at de jobber med. Målet for arbeidet med barnevernet er et enda bedre barnevern, der flere barn får hjelp til rett tid. Det er dette vi må ha for øye når vi skal foreta endringer, også innen organiseringen.

Statsråden har i sitt svar til Stortinget redegjort for det arbeidet som nå er igangsatt, med en stor gjennomgang av strukturen i barnevernet. Viktige parter som kommuner, fagforeninger og andre relevante aktører er allerede involvert i arbeidet. Arbeidet bygger på Sundvolden-erklæringens ambisiøse forslag til endringer og forbedringer i barnevernet.

Det er spesielt tre punkter som er viktige: å gi kommunene rett til å velge barneverntiltak etter en vurdering av kvalitet, pris og hva som gir best hjelp til det enkelte barn, uavhengig av hvem som leverer tiltaket, at kommuner med nødvendig kompetanse kan gis et helhetlig faglig og økonomisk ansvar for barnevernstjenesten, og å sikre åpenhet om innhold, kvalitet og pris i barnevernstilbudene.

Det er enighet i komiteen om at det er behov for en ny gjennomgang av oppgave- og ansvarsfordelingen i barnevernet, og at det er viktig med et stort kommunalt ansvar. Dette henger naturlig sammen med det store reformarbeidet som nå gjøres i Kommune-Norge for å kunne møte morgendagens velferdsutfordringer.

Skal kommunene få flere oppgaver, må de være robuste nok til å kunne løse dem kvalitetsmessig. I dag er ikke det tilfellet over hele landet. Det er imidlertid en kommune som har hele tiltakskjeden allerede i dag, og det er Oslo.

En omstilling må gjennomføres over tid, men jeg er glad for at statsråden varsler at noen store og mellomstore kommuner vil få muligheten til å forsøke den nye organiseringen. Dette er viktig forsøksvirksomhet, som sammen med Oslos erfaringer vil gi viktig informasjon til de nødvendige endringene.

Det er viktig at kommunene, de som jobber nærmest voksne og barn som blir berørt, får enda mer ansvar og mulighet til å se helheten i sitt arbeid. Samtidig vil det være viktig med sterke fagmiljø som kan støtte og samarbeide med kommunene også i framtiden.

Endringer og omstillingsprosesser er nødvendige, men de kan også føre med seg usikkerhet og en følelse av ikke å bli hørt hos dem som berøres. Derfor er jeg glad for at statsråden varsler en inkluderende prosess, hvor fagmiljø, organisasjoner og andre berørte får lov til å delta. Komiteen har også vært klar på at regjeringen må sikre at barnevernet i denne omstillingsprosessen ikke mister kompetanse, og at alle berørte blir ivaretatt.

Det å se barn og familier som trenger hjelp tidlig, og få satt inn tilpassede tiltak til rett tid, helst før barn blir utsatt for omsorgssvikt, må være det overordnede målet for arbeidet vårt med forebyggende familievern og barnevern. Erfaringer fra en tøff barndom setter sine spor på kroppen og i psyken, og noen opplever aldri å få lov til å vokse opp.

La dette være de avsluttende ordene på dette innlegget, og la målet vårt med alle endringer være at flere barn slipper å vokse opp med disse arrene, at flere barn blir sett tidlig, og at flere familier får hjelp til å gå videre uten at familielivet ligner på det å leve i en krigssone.

**Rigmor Aasrud (A) [11:35:14]:** Først takk til saksordfører for samarbeidet.

Forslagsstillerne ønsker et styrket barnevern gjennom en ny organisasjonsmodell og kommer med flere forslag til hvordan dette kan gjøres. I likhet med forslagsstillerne er vi opptatt av å utvikle et barnevern som gir barn faglig riktig hjelp, og like viktig: at hjelpen kommer så tidlig som mulig.

At det er utfordringer i barnevernet i dag, er det ingen tvil om. En ny organisering innen fylkeskommunen har vi imidlertid liten tro på at vil være det som trengs nå. Erfaringen viser at store omstillinger er krevende, at det i perioder vil føre til at mye energi går med på å gjennomføre selve prosessen, og at mange involverte vil oppleve usikkerhet.

Barnevernet har vært gjennom store omstillingsprosesser og har som mange andre erfart at det tar tid å få det nye til å fungere. Vi mener derfor at tiden ikke er inne for

å sette i gang en ny omorganisering nå. Nå er det viktigere å videreutvikle den regionale modellen for å sikre gode tiltak og tilbud for barn som trenger spesialisert kompetanse. Da er det viktig at barnevernet har sterke fagmiljøer, og etter vår oppfatning legger den organiseringen som er etablert, til rette for det. Når disse miljøene er sterke, kan de kommunale tjenestene få større støtte og den hjelp som trengs fra spesialisttjenesten. Det betyr ikke at alt er på plass i barnevernet nå, men da må arbeidet og energien brukes på å forbedre det som ikke fungerer – ikke på nye omorganiseringsprosesser.

Også FO er skeptisk til en omorganisering nå og mener at det å reversere den prosessen som er i gang, vil skade. Det er vi i Arbeiderpartiet enig i. FO pekte i høringen på at de var bekymret for dagens situasjon, der den statlige delen bygges ned før kommunene har bygd opp sin, og de var bekymret for kvaliteten. Det bør vi lytte til. FO viser også til at det er viktig at kommunenes lovpålagte oppgaver tydeliggjøres, og mener at nok ressurser er viktigere enn en ny omstrukturering.

I alle disse omstillingene må vi sørge for å ta vare på kompetansen. Det å få til gode samarbeidsmodeller mellom statlig og kommunalt barnevern må være en prioritet. Det at kommunene får mer ansvar, har det vært stor enighet om. Da er det samtidig viktig med samarbeid for en del av de små kommunene.

Selv om vi ikke støtter det framlagte forslaget til omorganisering, må vi selvsagt løpende være opptatt av å finne de beste løsningene. Vi må alltid være på leting etter å kunne bli bedre, og det er selvsagt spesielt viktig i en tjeneste som er rettet mot de barna som helt og fullt er avhengige av at samfunnet stiller opp. Den beste måten å gi flest mulig et best mulig tilbud på er, og må være, målet.

**Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:38:34]:** Jeg vil gi ros til Senterpartiet for at de engasjerer seg i barnevernspolitikken, selv om de dessverre ikke er representert i familie- og kulturkomiteen.

Kristelig Folkeparti kommer til å stemme for at dette forslaget vedlegges protokollen, fordi statsråden har varslet en helhetlig gjennomgang av strukturen i barnevernet. Vi er enig i behovet for en gjennomgang.

Forslagsstillerne peker dessuten på noen andre viktige elementer. De peker på den kommunale egenfinansieringen av institusjonsplasser. Kristelig Folkeparti er også opptatt av dette og har advart mot eventuelle negative effekter av økt egenandel. Kristelig Folkeparti er også enig med Senterpartiet i behovet for tydeliggjøring av ansvars- og oppgavefordeling i barnevernet.

Over til et annet aktuelt tema på barnevernsområdet. Statsråden sier ofte at det er hensynet til barnets beste og ikke hvem som driver tilbudene, som skal være det avgjørende. Vi er selvsagt enige om at hvert enkelt barn skal få det tilbudet akkurat det barnet trenger, når det trenger det. Det er selve formålet med barnevernloven. Men det er interessant at dette kommer som svar når vi diskuterer hvordan vi skal legge til rette for de ideelle aktørene. Vi vet alle at de eneste som har andre sidehensyn for sin drift enn et best mulig tilbud til barnet, er private aktører som ikke

driver på ideell basis. Alle ikke-ideelle private aktører må selvsagt drive med fortjeneste. Det er en forutsetning for kommersiell drift. Det er ikke noe mystisk eller galt ved det, det er en ærlig sak, men dette er altså eiere som må ha en fortjeneste.

Slik er det ikke hos de ideelle. Der handler det kun om å gi et best mulig tilbud til det enkelte barn. Vi risikerer ikke at offentlige velferdsmidler brukes til noe annet enn gode velferdstjenester når det offentlige velger å bruke ideelle aktører. Det er et poeng som jeg synes fortjener å bli nevnt.

Kristelig Folkeparti mener det er bra med et mangfold av aktører i det norske velferdssamfunnet. Vi vil ha offentlige aktører, vi vil ha ideelle og andre private aktører.

Det finnes mange gode private aktører også innenfor barnevernet som ikke driver på ideell basis, men det finnes også kommersielle aktører som vi har lest om i avisene i det siste, som tjener veldig mye penger på å selge barnevernstjenester til det offentlige. Vi er mange som reagerer når vi leser at hundrevis av millioner kroner som er bevilget av Stortinget til barnevernstjenester, ender opp som privat profitt. Det er en ærlig sak at private aktører må tjene penger, men jeg er veldig glad for at komitéleder Harberg har vært tydelig på at det er behov for en gjennomgang for å se på dette.

**Heidi Greni (Sp) [11:42:28]:** Vi som står bak forslaget om å styrke barnevernet gjennom en ny organisasjonsmodell, merker oss med glede at vi får støtte til vårt ønske om å gå igjennom strukturen i barnevernet og til forslaget om å styrke kommunenes ansvar. Både komiteen og statsråden deler disse vurderingene. Problemet er at det er liten vilje til å drøfte løsningene som kan gi vanskeligstilte unger bedre og mer helhetlige tjenester.

Statsråden sier i sitt brev til komiteen at kommune «skal gis et reelt hovedansvar for barnevernet». Jeg ser fram til den store gjennomgangen av strukturen i barnevernet, som statsråden varsler. Det vises til Sundvolden-erklæringen, som legger stor vekt på større frihet til å konkurranseutsette barnevernet. Jeg vil advare mot at dette skal få hovedfokus i regjeringens arbeid. Vi har allerede et stort innslag av private institusjoner i barnevernet, og det er ikke slik at barnevernstjenesten roper etter mer frihet til å konkurranseutsette.

Senterpartiet mener fylkeskommunene igjen må gis en større rolle i barnevernet. Kommunene har i dag flere statlige etater som uklare samarbeidspartnere. Bufdir, Bufetat og Fylkesmannen er alle underlagt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Det er, når sant skal sies, stor tvil om hvorvidt reformen vi gjennomførte først på 2000-tallet, har svart til forventningene. Statsråden viser i sitt brev til at mangler ved fylkeskommunenes bistand til kommunene var en sentral begrunnelse for reformen. Det var vel heller mangel på kostnadskontroll som var begrunnelsen. Spørsmålet er om statsråden har rett når hun mener at alt oppleves så mye bedre nå. Jeg har inntrykk av det. Jeg har inntrykk av at kommunene og brukerne opplever det stikk motsatte. Manglende samarbeid og statlig overstyring av kommunale vedtak er noen av tilbakemel-

dingene jeg får. Hvis fylkeskommunene hadde tatt over dette, ville det bli en bedre dialog og et mer likeverdig samarbeid mellom de to samarbeidspartnerne.

Jeg ser at statsråden i sitt brev til komiteen setter sin lit til at regjeringens kommunereform skal fjerne smådriftsulempene de minste kommunene har med å løse sammensatte og komplekse faglige utfordringer innen barnevernet. Kommunereformen gjøres nå til løsningen på de fleste av de styrings- og samordningsutfordringene vi står overfor i samfunnet. Dette er bare en unnskyldning for å skyve utfordringene foran seg. Storkommuner vil gi verken mer ressurser eller bedre styring av velferdstjenestene våre. Særlig når vi ser at brukerne er mest fornøyd også med barnevernstjenesten i de minste kommunene, ser dette litt underlig ut.

En kommunestruktur der det settes som mål at en kommune skal ha minimum 15 000–20 000 innbyggere, slik det legges opp til, vil ikke løse mange utfordringer i barnevernet. Den sterke framveksten av interkommunalt samarbeid har allerede bidratt til at smådriftsulempene innen barnevernet langt på vei er håndtert. Dessuten har også store kommuner problemer med å fylle sin rolle innen barnevernet, bl.a. som veileder for fosterhjem og ved å stille ressurser til disposisjon for avlastning.

Også store kommuner klager på at Bufetat overprøver kommunale vedtak. Overtakelsen av de oppgavene som i dag er lagt til Bufetat, som etablering og kvalitetssikring av institusjonsplasser, krever større enheter enn det som vil kunne følge av regjeringens kommunereform. Den naturlige samarbeidspartner for kommunene i dette tilfellet vil være fylkeskommunene.

Jeg og de andre forslagsstillerne bak Dokument 8-forslaget mener det er uheldig når staten i dag har ansvar for både drift, tilsyn og kontroll innen barnevernet. Det er ulike etater, Bufdir, Bufetat og Fylkesmannen, der det lett kan oppstå rolleblanding. Prinsippet om «armlengdes avstand» er dårlig ivaretatt i dagens organisering av det statlige barnevernet.

I Dokument 8-forslaget lanserer vi en forvaltningsmodell som Senterpartiet mener vil styrke barnevernet: For det første understreker vi at kommunenes lovpålagte ansvar videreføres og styrkes gjennom en tydeliggjøring av oppgavedelingen med regional barnevernsmyndighet. For det andre foreslår vi at Bufetats oppgaver overføres til fylkeskommunen. For det tredje foreslår vi at Bufdir legges ned, slik at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet gis et samlet ansvar som lovgiver, budsjettansvarlig og tilrettelegger av kontroll- og tilsynsoppgaver. For det fjerde mener vi at Fylkesmannens rolle som Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets regionale kontroll- og tilsynsorgan skal videreføres.

Jeg tar med dette opp forslag nr. 1, som er gjort tilgjengelig for representantene.

**Presidenten:** Representanten Heidi Greni har tatt opp det forslaget hun refererte til.

**Kirsti Bergstø (SV) [11:47:51]:** Først vil jeg si at det er veldig positivt at Senterpartiet tar initiativ til en diskusjon

om tydelig ansvarsdeling og bedre organisering. Vi har lagt store krefter i å bedre barnevernet, i å bedre tilbudet og ivaretagelsen av de mest utsatte i samfunnet.

For SV er det viktig, og det har alltid vært viktig, å styrke barnevernet. Det handler om at vi vet at en god barndom varer hele livet, og at det er langt større kostnader knyttet til å reparere enn å forebygge, både for enkeltmennesket og for samfunnet. Derfor er det også avgjørende at vi lykkes i en organisering av barnevernet til det beste for brukerne, for ungene. Jeg har selv, før jeg ble valgt til Stortinget, hatt gleden av å jobbe i barnevernstjenesten i en liten kommune og sett både gleder og utfordringer på nært hold.

Selv om vi har gjort mye, er langt fra alt perfekt. Jeg synes det er veldig konstruktive debatter som Senterpartiet trekker opp, og vi i SV er absolutt åpne for å se på mange av dem. Vi støtter likevel ikke forslaget nå, men ser fram til å gå inn i en debatt på et senere tidspunkt om framtidig organisering. Vi vet at det ligger mye kunnskap i bunnen å ta utgangspunkt i, og mener at dette absolutt er et viktig tema som vi ser fram til å komme tilbake til.

**Statsråd Solveig Horne [11:49:59]:** I likhet med forslagsstillerne mener jeg det er nødvendig å se på organiseringen av barnevernet, og jeg er enig i at det er viktig at vi styrker kommunenes ansvar overfor barnevernet.

Regjeringen ønsker en tydeligere ansvarsdeling i barnevernet. Endringene må møte dagens utfordringer. Samtidig må vi unngå å skape nye utfordringer. Bufetat, som er det statlige nivået i barnevernet, har ansvar for å bistå kommuner med plassering av barn i fosterhjem og institusjon. De dekker også en stor del av utgiftene ved plasseringer utenfor hjemmet.

Bufetat ble etablert som følge av forvaltningsreformen i barnevernet i 2004. Før forvaltningsreformen var det fylkeskommunen som hadde ansvaret for oppgavene som Bufetat har i dag.

Det var flere grunner til at staten overtok oppgaver fra fylkeskommunen. Tiltaksapparatet var bl.a. for dårlig utbygd, og det var store forskjeller mellom fylkeskommunene. Jeg vurderer det som lite hensiktsmessig å tilbakeføre oppgavene til fylkeskommunen. Forvaltningsreformen ble evaluert i 2011, og evalueringen viste at tiltaksapparatet hadde blitt bedre, og de regionale forskjellene hadde blitt mindre selv med denne reformen, men likevel viste evalueringen også at vi fremdeles har utfordringer mellom det kommunale og det statlige nivået i barnevernet. Med andre ord: Dagens ansvarsdeling i barnevernet er ikke uproblematisk.

Ansvarsforholdene mellom stat og kommune ble drøftet i Prop. 106 L for 2012–2013, som Stortinget behandlet våren 2013. Statens og kommunens ansvar og roller ble presisert, og det ble foretatt endringer i finansieringsordningen i barnevernet. Regjeringen ønsker å videreutvikle og forsterke føringene som ble gitt i Prop. 106 L for 2012–2013 om klare ansvarsforhold mellom stat og kommune og økt kommunalt finansieringsansvar. Dette skjer nå parallelt med at vi utreder en ny struktur for en mer hen-

siktsmessig fordeling av oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet mellom stat og kommune.

Jeg er spesielt opptatt av at forebygging og tidlig innsats vektlegges mer i arbeidet med utsatte barn og familier. Kommunens nærhet og brede kjennskap til barnet og barnets situasjon er viktig for at det enkelte barn skal få rett hjelp til rett tid.

Økt faglig og økonomisk ansvar vil også gjøre kommunene bedre i stand til å etablere tiltak som kan forebygge at et barn plasseres utenfor hjemmet. Det vil også kunne gi sterkere incentiver til at kommunene kritisk vurderer og evaluerer hjelpen som gis til det enkelte barn. Flere lokale tiltak kan også gjøre at flere barn kan få lov til å vokse opp i sitt eget nærmiljø.

Vi har mange utfordringer med små kommuner. Noen steder er det ned mot én til tre ansatte innenfor barnevernet. En ny kommunestruktur vil medføre større og mer robuste barneverntjenester, med bedre forutsetninger for å ivareta et helhetlig ansvar. Samtidig må vi være oppmerksomme på at enkelte av barnevernstjenestene er rettet mot få barn. Noen oppgaver er små i omfang, men god oppgaveløsning krever spesialisert kompetanse og et sterkt fagmiljø. Institusjonstilbudet er et eksempel på dette, og det samme er fosterhjemsomsorgen.

Vi vet at Helsetilsynet og Riksrevisjonen har avdekket svikt i barnevernet i mange kommuner. Det er derfor viktig med strukturer som kan motvirke sårbarhet i kommunene.

Det er behov for en andrelinjetjeneste i barnevernet. En andrelinjetjeneste kan gi støtte og kompensere for mangelfull kompetanse og kapasitet i den enkelte kommunen, men andrelinjetjenestens virksomhet må skje med bakgrunn i etterspørsel fra kommunene.

Vi trenger også et sterkt fagdirektorat som kan fremme faglig utvikling av barnevernet og bidra til å redusere kvalitetsforskjeller mellom kommunene.

Jeg mener det er lite hensiktsmessig å legge ned Bufdir og overføre direktoratets oppgaver til departementet, slik forslagsstiller her foreslår. Jeg er derimot enig i at det er viktig å unngå rolleblandinger. Det er behov for et tydelig skille mellom direktoratets ansvar for drift av Bufetat og rollen som fagorgan.

Jeg vil legge fram en lovproposisjon om ny ansvarsfordeling i barnevernet i denne stortingsperioden. Jeg vil også legge opp til at endringene må gjennomføres på måter som sikrer forutsigbarhet for de ansatte og ikke minst for barna og familiene som mottar hjelp fra barnevernet.

Jeg ønsker også at ny organisering skal prøves ut i form av forsøksvirksomhet i enkelte kommuner før den iverksettes. Forsøksvirksomheten vil gi viktige erfaringer og et bedre grunnlag for å sørge for gode endringsprosesser.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Rigmor Aasrud (A) [11:55:11]:** Når vi diskuterer hvordan vi skal organisere barnevernet, tror jeg vi alle sammen er veldig opptatt av barns beste. Det å ha trygge ansatte når du skal jobbe med barn, tror jeg er en av de viktigste forutsetningene for også å kunne gi et godt barnevern. I

sitt svar til komiteen skriver statsråd Horne at regjeringen vil gi kommunene

«rett til fritt å velge barneverntiltak, etter en vurdering av kvalitet, pris og hva som gir best hjelp til det enkelte barn, uavhengig av hvem som leverer tiltaket».

Vi hører oftere og oftere om at det er personer som driver enkeltpersonforetak, som er inne i barnevernet. Det skaper etter vår mening ikke stor stabilitet, og da er mitt spørsmål til Horne: Hvilke prinsipper mener statsråden bør legges til grunn når det gjelder ansettelsesvilkår og arbeidsvilkår for dem som jobber i barnevernet?

**Statsråd Solveig Horne [11:56:12]:** Jeg er opptatt av at de som jobber i barnevernet, skal ha gode arbeidsforhold og gode ansettelsesforhold. Det er også opp til den enkelte arbeidsgiver å sikre. Staten er en god og stor arbeidsgiver for de ansatte innenfor det statlige barnevernet, og da er det, når vi nå skal gå i gang med en strukturendring innenfor barnevernet, viktig at omleggingen blir gjort i nært samarbeid med de ansatte og organisasjonene. Jeg er veldig glad for at man i det arbeidet som vi har satt i gang, allerede nå har hatt et godt møte med KS, og vi har også hatt flere møter med aktørene og organisasjonene for å få innspill til hvordan denne endringen kan gjøres på en god nok måte.

**Rigmor Aasrud (A) [11:56:59]:** Jeg takker for svaret, og jeg er glad for at statsråden er opptatt av gode ansettelsesforhold for de ansatte. Da er mitt oppfølgingsspørsmål: Hvis det stemmer at det er en utvikling nå der flere og flere er inne med enkeltpersonforetak i barnevernet, som gir en veldig ustabilitet, man må inn og ut, vil statsråden da ta initiativ til at den type bindinger til dem som skal jobbe, ikke vil være veien vi skal gå videre, men derimot faste ansettelser, sånn at vi får stabiliteten vi er ute etter?

**Statsråd Solveig Horne [11:57:38]:** Jeg er også kjent med at det er noen aktører som opererer med kontraktansettelser og ikke faste ansettelser. Det må være opp til den enkelte arbeidsgiver hvordan de organiserer sine ansatte. Men det er litt av den samme debatten som vi hadde i forrige sak – det er viktig at vi som oppdragsgiver har gode tilbud, gode kriterier og gode prosesser i dette arbeidet, og at vi passer på at vi ivaretar den enkelte arbeidsgiver på den måten ut fra de ideelle, private eller statlige aktører som skal være med og bidra når det gjelder dette.

Jeg kan ikke gå inn i den enkeltes ansettelsesforhold når det gjelder de private aktørene, men det som er mitt hovedanliggende, er at vi sikrer at vi alltid har gode institusjoner og gode fosterhjem for det enkelte barn når vi trenger det.

**Heidi Greni (Sp) [11:58:51]:** Hovedbegrunnelsen for den endringen som ble gjort i 2004 da de regionale barnevernsoppgavene ble overført fra fylkeskommunen til Bufetat, var manglende kostnadskontroll. Kan statsråden redegjøre for utviklingen på kostnadssiden de siste ti årene,

og er statsråden fornøyd med den kostnadsutviklingen som har vært?

**Statsråd Solveig Horne [11:59:17]:** Nei, det er jeg ikke fornøyd med. Den evalueringsrapporten som vi fikk i 2011, om det statlige og det kommunale barnevernet, viste helt klart at vi har store utfordringer. Den viste også at det var liten kontroll med de økonomiske kostnadene etter reformen. Det var derfor jeg satte i gang den endringen som vi nå skal få på plass. Det er også derfor Stortinget enstemmig har sagt at Bufetat er nødt til å få på plass en bedre kostnadskontroll enn det de har hatt. Bufetat jobber nå med å få kontroll over disse kostnadene, som Stortinget har bedt dem om å gjøre.

**Presidenten:** Replikkordskiftet er dermed omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.

Sak nr. 5 [12:00:07]

*Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om representantforslag frå stortingsrepresentantane Kjersti Toppe, Ivar Odnes og Per Olaf Lundteigen om betring av rammevilkår for organisasjonseigde kulturbygg (Innst. 23 S (2014–2015), jf. Dokument 8:51 S (2013–2014))*

**Presidenten:** Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

**Kårstein Eidem Løvaas (H) [12:01:01]** (ordfører for saken): Takk til komiteen for arbeidet med saken, og selv om det ser ut som saken vedlegges protokollen, høres det representantforslaget vi behandler nå, umiddelbart forlokkende ut. Det bes om å bedre økonomiske rammevilkår for organisasjonseide kulturbygg ved at momskompensasjon også gis for nybygg, påbygg og ombygging av anlegg, bygninger eller annen fast eiendom. Videre foreslås det også en egen tilskuddsordning for de samme byggene, innenfor den allerede eksisterende desentraliserte ordningen for lokale og regionale kulturbygg.

Ordningen med kompensasjon av merverdiavgift til frivillige organisasjoner ble etablert i 2010. Nå i 2014 er ordningen på 1,2 mrd. kr. Dette viser at ordningen allerede er med på vesentlig å bedre rammevilkårene for frivilligheten gjennom et betydelig bidrag fra staten til det frivillige. Dagens ordning er relativt enkel, det enkelte lag eller den enkelte organisasjon søker, og ytterligere rapportering er ikke nødvendig. Med dagens ordning er det momskompensasjon for utgifter knyttet til vedlikehold av eksisterende bygg som gjelder. Da ordningen ble oppret-

tet, ble det lagt til grunn at nybygg og oppgraderinger utover dagens standard ikke skulle kompenseres, for dette ville legge bånd på en for stor andel av midlene og dermed ramme andre aktiviteter i det frivillige. Det har også blitt tydelig at dagens ordning er under press. Tilskuddsordningen for momskompensasjon til anlegg ble innført i sin tid av den rød-grønne regjeringen i 2010, og selve innretningen gjør den litt uforutsigbar for søkerne. Den rød-grønne regjeringen reduserte i sitt budsjettforslag for 2014 posten med 8 mill. kr. til 55 mill. kr., og selv etter at regjeringen Solberg økte budsjettet med 10 mill. kr., viser det seg å være en underdekning. Svingninger i antallet ferdige anlegg og størrelsen på disse utfordrer budsjetteringen. Vi i Høyre er derfor fornøyd med at regjeringen varsler at de sammen med idretten vil vurdere en justering av reglene for ordningen.

Så til del to av forslaget. Der bes det om en egen tilskuddsordning innenfor den desentraliserte ordningen for lokale og regionale kulturbygg. Det er et fylkeskommunalt ansvar å administrere dette. Tilskuddene kan gis til ulike kulturbygg og kan benyttes til ombygging og oppgradering, men ikke til vedlikehold eller drift. Signaler som vi har mottatt, antyder at ordningen kan ha ulik anvendelse i ulike fylker, og vi vil se på om det er nødvendig med gjennomgang av praksis, selv om hovedinntrykket er at ordningen fungerer tilfredsstillende.

Konklusjonen blir at en todeling av dagens ordning for tilskudd til organisasjonseide kulturbygg ikke er ønskelig, da det vil føre til mindre fleksibilitet. Videre vet vi at både den sittende og forrige regjering har vært opptatt av å styrke momskompensasjonsordningen for frivilligheten. Arbeidet med det fortsetter, men det er viktigst å fullfinansiere dagens ordning før vi innlemmer nye elementer i ordningen. Det vil da bli en uthuling om vi utvider den med nybygg, påbygg eller ombygging utover dagens standard.

**Hege Haukeland Liadal (A) [12:04:33]:** Jeg vil innledningsvis berømme forslagsstillerne.

Vi trenger å sette søkelyset på alle deler av det frivillige arbeidet. Vi trenger å se på utviklingstrekk og utfordringer i tråd med at samfunnet utvikler seg.

Gjennom initiativet får vi en påminning om en viktig bit av alt det viktige lokale arbeidet som fungerer som møteplass i vårt samfunn.

Ifølge siste kulturutredning, i 2013, ble det i 1949 utarbeidet en stortingsmelding som blir omtalt som «den første kulturmeldingen i Norge». Der ble det skissert et program for offentlig støtte til ungdomsorganisasjoner og samfunnshus. Dette ble etterfulgt av en tilskuddsordning for en storstilt utbygging av samfunnshus. Husene var forutsatt å fungere som arenaer for lokale amatørkulturelle aktiviteter, men også som formidlingsarenaer for rikskultur. Samfunnshusene ble viktige for det lokale kulturlivet, og mellom 1950 og 1987 ble det gitt tilskudd til bygging av 763 samfunnshus, dels også ved hjelp av tippemidlene.

På 1990-tallet ble det bygd en rekke regionale kulturhus, og det har fortsatt på 2000-tallet. Med det er det etablert en ny landsomfattende kulturell infrastruktur ved siden

av samfunnshusene. Kulturhusene er ofte større og mer påkostede bygg enn samfunnshusene og utformet med tanke på økte krav til profesjonelle scene- og framføringsfasiliteter.

De organisasjonseide kulturbyggene spiller fortsatt en viktig rolle i mange lokalsamfunn, også side om side med nye kulturhus.

Forslagsstillerne har ønske om å forsterke storsamfunnets bidrag til de organisasjonseide kulturbyggene gjennom å utvide dagens momskompensasjonsordning til å omfatte ny-, på- og ombyggingskostnader for bygg, anlegg og annen fast eiendom, men også gjennom en egen tilskuddsordning for organisasjonseide kulturbygg innenfor dagens desentraliserte tilskuddsordning.

Når det gjelder momskompensasjonsordningen, ser vi i Arbeiderpartiet, i likhet med saksordføreren, ikke grunnlag for å utvide denne. Vi kan ikke se at tiden er inne for å endre innretningen på denne ordningen, med de erfaringene vi har så langt etter innføringen i 2010.

Selve tilskuddsordningen er i dag desentralisert, og gir derfor grunnlag for desentraliserte politiske prioriteringer. Slik kan lokale ønsker og valg og samordning bidra til at vi i fellesskap får den beste utviklingen, gitt de økonomiske ressurser som til enhver tid stilles til disposisjon.

**Ib Thomsen (Frp) [12:07:49]:** Forslaget fra Senterpartiet synliggjør en utfordring for de organisasjonseide kulturhusene. Men dette er ikke en utfordring som er ny. Den var også til stede og kjent for mange av oss i forrige periode, da Senterpartiet var en del av regjeringen.

Hva har ikke de lokale husene gjort for lokalsamfunnene, frivilligheten og kulturen rundt omkring i kommunene? Jo, alle som sitter her, er helt enige om at uten dem hadde det vært dårlig med aktivitet i frivillig sektor. Husene det er snakk om, er Bødenes Hus, velhus, idrettshus, ungdomshus, speiderhus, bedehus, Folkets Hus, Røde Kors, skistuer – ja, jeg er ikke sikker på om jeg har kommet på alle, det finnes sikkert flere. Nå har vi sågar store kulturhus med høy kvalitet, med øvingslokaler og konsertsaler i flere størrelser. Disse husene konkurrerer om de samme pengene. Disse husene konkurrerer om de samme brukerne. Disse husene konkurrerer om å leie ut sine lokaler og tjene penger på det.

Det er klart at dette må bli en utfordring for fylkeskommunene. Dette blir en utfordring for kommunene, og det blir en utfordring for staten, ettersom vi har fått dette på bordet i dag. Hva kan staten gjøre, hva kan fylkeskommunene gjøre, og hva kan kommunene gjøre for å bedre rammevilkårene? Løsningen kan være at man diskuterer antall hus, løsningen kan være at man gjør det enklere med momskompensasjonsordningene – gir mulighet også for å vedlikeholde byggene og få fradrag for det. Jeg tror ikke løsningen ene og alene er at vi fordeler de midlene vi har, på flere poster, men at vi går i dybden på utfordringene.

Som kjent bevilges det mye penger til ordningen for momskompensasjon – det er vel 1,2 mrd. kr. Det er det jo stor enighet i Stortinget om at vi skal ha, og en ordning som vi har sett fungerer. Men den gjelder beklageligvis ikke oppgradering og vedlikehold. Alle synes det er tragisk

å se at de små kulturhusene våre står og forfaller, så denne diskusjonen må vi ha i Stortinget. Vi må ha en gjennomgang både i Stortinget og i komiteen om hva vi skal gjøre framover.

Når det er 17 900 frivillige lag og organisasjoner rundt omkring i kommunene, har vi med en mengde organisasjoner å gjøre, og vi må være i dialog med dem. Her – det tror jeg vi er enige om – ønsker vi å fremme frivillig aktivitet i kommunene. Men som sagt tror jeg ikke løsningsen bare er flere poster på budsjettet, at vi ser de forskjellige kulturhusene i forskjellige poster, jeg tror også vi må diskutere størrelsen på beløpene. Noen må tørre å spørre seg: Har vi nok lokale kulturhus? Har vi for mange? Den diskusjonen bør vi vel også ha, og ikke minst bør den komme lokalt. At det blir mulighet for fradrag for vedlikehold og oppgradering, er som sagt noe vi bør diskutere framover.

**Anne Tingelstad Wøien (Sp) [12:12:23]:** «Fest på lokalet» er jo et velkjent begrep – for noen et nostalgisk minne fra ungdommen, men for andre en del av en levende bygdekultur der forsamlingshus fortsatt fungerer som arena for festlige lag og tradisjonelle arrangementer, både på bygda og i grendehus i bydeler.

I tillegg til skolen har de organisasjonseide kulturbyggene en viktig funksjon som møteplass lokalt. Her har organisasjonene sine møter og aktiviteter, her arrangeres det kurs, bygdefolk leier lokaler til konfirmasjon og jubileer, amatørteater har sine revyer og forestillinger, og korps og kor har øvinger. De fleste slike kulturbygg er bygd i første halvdel av 1900-tallet, og i årenes løp er det nedlagt utallige timer med dugnad for å vedlikeholde og rehabilitere bygningene og forsøke å oppdatere byggene til dagens krav og fasiliteter.

Jeg opplever at det er en bred politisk enighet om verdien av frivillig arbeid. Så har det da også blitt tatt grep for å bedre de økonomiske rammebetingelsene for frivillige organisasjoner de siste årene. Ikke minst gjelder dette momskompensasjonsordningen. Til grunn for dette ligger et politisk ønske om å utjevne ulempene som frivillige organisasjoner får, i motsetning til næringsliv og kommuner, ettersom de ikke kan trekke fra inngående merverdiavgift for innkjøp og investeringer i bl.a. bygg. Men ordningen er dessverre innrettet slik at det er en stor del av omsetningen til frivillige organisasjoner som det ikke er mulig å søke momskompensasjon for, slik som nybygg, påbygg og ombygging av eiendom, altså store investeringer som legger beslag på dugnadsinnsats og ressurser i organisasjonene.

I tillegg til kompensasjonsordningen for varer og tjenester har det siden 2010 vært en egen momskompensasjonsordning for idrettslag ved bygging av idrettsanlegg. Dette er en viktig ordning som Senterpartiet har vært med på å initiere, og som vi mener må gjøres mer forutsigbar, men dette er en viktig sak for seg.

Både idrettsanlegg og kulturbygg er på hver sin måte en del av den lokale infrastrukturen som holder oppe og muliggjør frivillig aktivitet, og som fører folk sammen under felles tak – både direkte og i overført betydning. På denne måten representerer disse husene forankring og kontinui-

tet – ja, på mange måter huser de også identiteten i et lokalsamfunn. Allikevel er det en forskjellsbehandling mellom anlegg som er bygd og rehabilitert i regi av idrettslag, og hus som er bygd og rehabilitert av andre frivillige organisasjoner. Og hvorfor det? I brevet fra statsråd Widvey, som ligger vedlagt innstillingen, gjøres det til et poeng at en innlemming av utgiftene til rehabilitering og nybygg ville legge beslag på for store deler av bevilgningen til ordningen.

Det er kun et spørsmål om størrelsen på bevilgningen, som igjen hviler på størrelsen på den politiske viljen til å prioritere formålet. Brevet viser også til – noe som også gjentas som et poeng i innstillingen – at momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner eksplisitt unntar slike utgifter. Ja, og det er også bakgrunnen for representantforslaget. Senterpartiet foreslår derfor enten å utvide gjeldende ordning til også å omfatte nybygg, rehabilitering og ombygging eller å opprette en egen momskompensasjonsordning for organisasjonseide kulturbygg, tilsvarende ordningen for anleggsmoms i regi av idrettslag.

Jeg synes Noregs Ungdomslag illustrerer den uforståelige forskjellsbehandlingen på en god måte ved å påpeke at dersom en organisasjon skifter ut et blikktak med takstein og samtidig foretar en fornuftig etterisolering, da får en ikke momsfritak, fordi det regnes som oppgradering og ikke vedlikehold. Men dersom en kun legger på igjen nye takplater og altså velger å fyre for kråka, ja, da vil staten påskjønne den lettvinne løsningen ved å kompensere for momsutlegget.

Jeg har litt vansker med å skjønne argumentene framsett av flertallet i denne innstillingen. Framfor alt har jeg vanskelig for å skjønne hvorfor flertallet mener at denne forskjellsbehandlingen mellom ulike deler av frivillig sektor skal fortsette. For Senterpartiet er det viktig å styrke frivillig sektor i sum og ikke sette opp kunstige skiller i regelverk, slik tilfellet er når det gjelder momskompensasjon for hus og anlegg.

Jeg vil til slutt ta opp de forslagene som er omdelt på representantenes pulter.

**Presidenten:** Da har representanten Anne Tingelstad Wøien tatt opp de forslagene hun selv refererte til.

**Svein Abrahamsen (V) [12:17:20]:** Frivillige lag og foreninger trenger en plass å være for å drive med det de driver med. De trenger lokaler, enten det er i et grendehus, samfunnshus, speiderhus eller andre bygg. Disse husene er viktige for kulturlivet. De er viktige møteplasser i sine lokalsamfunn, og de betyr mye for mange, ikke minst for barn og unge, som her har en arena å utfolde seg på.

De organisasjonseide husene blir drevet på dugnad, uten spesielt med offentlige tilskudd. Det er jo sant at ingen får så mye aktivitet ut av hver krone som frivilligheten. Det er likevel grunn til å se på om vi har gode nok offentlige støtteordninger for disse husene, spesielt siden mange av dem trenger å rustes opp. Venstre fremmet for sin del et forslag på Stortinget om en ny og mer offensiv finansie-

ringsordning for kulturbygg for åtte år siden, men uten at vi den gang fikk tilslutning til det.

Momskompensasjonsordningen skal fremme frivillig aktivitet, og dette er en ordning som treffer bredt. Men ordningen treffer ikke helt godt når et lag eller en forening må bygge nytt, bygge om eller bygge på for å kunne drive aktivitetene sine på en god måte. Når laget eller foreningen ikke får tilbake momsen for disse ofte store utleggene, vil det helt klart gå ut over den frivillige aktiviteten til disse organisasjonene.

Ordningen med momskompensasjon skal være enkel og ubyråkratisk for de frivillige lagene og foreningene. Det kan være vanskelig i praksis å si om det en gjør, er vedlikehold som gir kompensasjon, eller om det er en oppgradering som ikke gir kompensasjon. Her er det gråsoner, og det gjør at ordningen blir mer byråkratisk enn den trenger å være.

Når det gjelder forslaget om en egen tilskuddsordning for organisasjonseide kulturbygg, har jeg merket meg at statsråden i sitt svar til Stortinget viser til at det med dagens ordning er en god fordeling mellom type bygg som får tilskudd. Jeg vil tro at det er vanskelig å si noe sikkert om hvor god denne fordelingen er, all den tid vi ikke helt vet hvor mange organisasjonseide hus som finnes, eller hvilken forfatning disse husene er i.

Jeg har derfor merket meg tilbakemeldingene fra spesielt små lag og foreninger om at det kan være vanskelig for dem å nå opp i konkurransen om tilskuddsmidlene med store offentlige kulturbygg, som gjerne søker om mye større beløp. De kjenner bedre til tilskuddsordningene, og de har et større apparat med fast ansatte bak seg til å skrive søknader. Med en egen tilskuddsordning vil vi bedre kunne målrette midler inn mot frivillige lag og foreninger og inn mot organisasjonseide hus som bør få støtte.

Jeg varsler med det at Venstre kommer til å støtte de framlagte forslagene fra Senterpartiet.

**Presidenten:** Presidenten gjør oppmerksom på at hvis noen nå leter etter de omdelte forslagene på pulten sin, og ikke finner dem, må man slå opp salappen, så ligger de elektronisk der.

**Statsråd Thorhild Widvey [12:20:53]:** Vi er alle enige om at frivillige foreninger, lag og organisasjoner i generasjoner har spilt en viktig rolle i det norske samfunnet. Slik er det fremdeles. Derfor er det også viktig at stat og kommune medvirker til å legge til rette for slik virksomhet.

Derfor har vi også tilskuddsordninger som på ulike måter tilgodeser frivillig sektor, ordninger som legger vekt på god lokal forankring og samfunnsengasjement, og som bygges opp fra grasrota.

Vi er også enige om at frivillig aktivitet på ulike måter må ha høvelige lokaler. Imidlertid synes det som det kan være ulike synspunkter på innretningen av de ulike virkemidlene, og det synes også å være ulike vurderinger når det gjelder samspillet mellom støtteordningene, med bakgrunn i det representantforslaget som er fremmet.

Det foreliggende dokumentet inneholder to konkrete

te forslag. Ordningen med momskompensasjon foreslås altså utvidet til også å omfatte ombygging, påbygg og nybygg for organisasjonseide kulturhus. I tillegg foreslås det en egen ordning for organisasjonseide kulturbygg innenfor den desentraliserte tilskuddsordningen for lokale og regionale kulturbygg.

Som det ble sagt her fra talerstolen tidligere i dag, ble tilskuddsordningen for kompensasjon av merverdiavgift til frivillige organisasjoner etablert i 2010. Ordningen har vært viktig for å forbedre rammevilkårene for lokale lag. 17 863 frivillige lag og organisasjoner fikk 940 mill. kr i momskompensasjon i 2013. I 2014 er ordningen økt til 1,2 mrd. kr.

Ordningen er enkel og ubyråkratisk. Kompensasjon gis imidlertid ikke for utgifter til nybygg, påbygg eller ombygging. Av bygningskostnader er det kun drift og vedlikehold som gir grunnlag for kompensasjon.

Som forslagsstillerne peker på, er formålet med ordningen å fremme frivillig aktivitet. Da ordningen ble opprettet, ble dette tillagt stor vekt. En la til grunn at dersom momskostnader knyttet til bygg og anlegg også skulle kompenseres, ville dette ta en altfor stor del av bevilgningen. Dette ville i så fall hatt som konsekvens mindre til aktiviteter.

Fylkeskommunene forvalter spillemidler til kulturbygg. Tilskuddene skal medvirke til egnede lokaler for ulike kulturelle virksomheter. Tilskudd kan gis til kulturhus, flerbrukslokaler eller spesiallokaler for kunst og kultur.

Midlene kan brukes til nybygg, ombygging og modernisering av kulturbygg, men ikke til ordinært vedlikehold og drift. Bygningene skal i størst mulig grad fungere som kulturelle møtesteder for alle. Det er fylkeskommunene som fastsetter nærmere vilkår for søknadene om tilskudd.

Av rapporteringen fra fylkeskommunene går det fram at det er en god fordeling mellom type bygg som får tilskudd, og også mellom tilskudd til nybygg versus ombygging.

Organisasjonseide hus som grendehus, samfunnshus, bedehus, Folkets Hus, Bøndenes Hus, hus for speidere og for Røde Kors har fått tilskudd. Rapporteringen tyder altså på at det er vilje og interesse for å utvikle eksisterende kulturarenaer som har en god lokal forankring.

Jeg ser derfor ikke behov for å opprette en egen tilskuddsordning for organisasjonseide kulturhus. Slike bygninger mottar tilskudd innenfor rammen av dagens ordning. En todeling av ordningen mener jeg vil føre til mindre fleksibilitet. Det er ikke ønskelig.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Rigmor Aasrud (A) [12:25:01]:** Statsråden var i sitt innlegg inne på at det er to momskompensasjonsordninger i statsbudsjettet i dag, og at dette forslaget ville legge ytterligere press på de ordningene som er etablert – og det er jo allerede sånn at dagens ordninger er under sterkt press. Det ble nevnt av flere her at det var lagt 10 mill. kr inn i den ene ordningen i revidert. For Arbeiderpartiets del la vi på 25 mill. kr til. Jeg registrerte at statsrådens partifelle ber om at statsråden rydder opp i det forholdet i omgrupperingen, og jeg kan bekrefte at det kommer til å få støt-

te fra Arbeiderpartiet. Men er statsråden fornøyd med det budsjettforslaget som er lagt fram for 2015, når det gjelder momskompensasjonsordningene?

**Statsråd Thorhild Widvey [12:25:54]:** Vi har lagt fram et forslag. Hva søknadsmengden kommer til å bli i 2105, vet vi ikke før et stykke utpå nyåret. Men det vi har erfart fra tilskuddsordningen som fungerer, og det søknadsbehovet som har vært for inneværende år, er at det er et gap mellom antall søknader som er kommet inn, og de budsjettmidlene som foreligger, i underkant av 50 mill. kr. Det er basert på at man skulle få 100 pst. momskompensasjon. Ordningen har lagt opp til at man skal regulere dette. Som jeg har uttalt meg om tidligere, er regjeringen klar over dette problemet, og vi jobber med å se på ordningen og eventuelt hvilke endringer man kan gjøre.

**Rigmor Aasrud (A) [12:26:45]:** I det budsjettforslaget som er lagt fram knyttet til anlegg og investeringer, er det lagt på et særdeles beskjedent beløp på 6 mill. kr. Hva slags dekningsgrad regner statsråden med at de lagene som nå bygger anlegg, vil få for 2015 med det forslaget som er lagt fram?

**Statsråd Thorhild Widvey [12:27:04]:** Når det gjelder 2015, er det vanskelig å spå hvor mange søknader som kommer til å komme. Dekningsgraden vil være basert på de midlene som er til rådighet, og antall søknader som kommer inn. Men det vi ser fra inneværende år, er at det har vært en økning i antall søknader. Jeg minner også om at det faktisk var den forrige regjeringen som la fram sitt budsjett for 2014. Der hadde vi et forslag til økning, så det er alltid en uvisshet knyttet til om man egentlig har truffet når det er en sann type bevilgning som dette.

**Anne Tingelstad Wøien (Sp) [12:27:55]:** Jeg skal bare forsikre om at Senterpartiet også har økt denne budsjettposten i sitt alternative budsjett.

Jeg ønsker å spørre statsråden om hun synes det er rimelig at dersom en skifter ut blikktak med takstein og etterisolerer, så får en ikke tilskudd, men hvis en legger på igjen blikktak uten noe etterisolering, får en kompensert for det momsutlegget.

**Statsråd Thorhild Widvey [12:28:19]:** Da denne ordningen for momskompensasjon ble innført, satt Senterpartiet i regjering. Tilskuddsordningen for kompensasjon ble etablert i 2010. Ordningen er veldig enkel og ubyråkratisk, som jeg også sa i mitt innlegg, og det skulle ikke gis tilskudd til utgifter til nybygg, påbygg eller ombygging. Det ble også presisert at av bygningskostnadene er det kun drift og vedlikehold som gir grunnlag for kompensasjon. Derimot er det det motsatte som skjer når det gjelder den ordningen som er for spillemidlene, som fylkeskommunene har ansvar for å videreførde. Der er det faktisk muligheter for å kunne gi til den type tiltak som representanten her nevner. Det mener jeg er en god kombinasjon. Den ene ordningen stimulerer til at man kan få til drift og vedlikehold på bygg, mens den andre i realiteten gir muligheter for nybygg.

**Presidenten:** Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

**Gerd Eli Berge (Sp) [12:29:40]:** Skal ein satsa på det lokale kulturlivet, den kulturelle grunnmuren, må ein òg støtta opp om dei organisasjonseigde kulturbygga. Desse bygga har vore og er viktige for utviklinga av det lokale foreiningsarbeidet og betyr mykje for den levande kulturen og kulturlivet i både bygd og by. Det trur eg alle kan vera einig om.

Mange av dei lokale kulturhusa som er drivne og drifta av frivillige i lag, har i dag eit stort vedlikehaldsetter-slep, og behovet for modernisering er stort, slik eg ser det i mi heimbygd, Nesbyen, der ungdomshuset Sollys no blir pussa opp.

Dei frivillige laga kan ha driftskostnader til straum, vedlikehald og offentlege avgifter som er det mangedobbelte av det dei mottek i offentlege tilskot. Senterpartiet meiner difor at ein treng å styrkja dei statlege støtteordningane til desse kulturbygga.

Momskompensasjonsordninga for frivillige organisasjonar, som blei innført i 2010, er ei god ordning, men denne støtteordninga treng justering, slik at – som det blei nemnt her – bølgeblekktak kan bli til eit tak med takstein, og at ordninga skiftar frå å vera berre til vedlikehald og drift til også å gjelda nybygg, ombygging og påbygging av hus. I dag går mykje av dugnadsinnsatsen for den lokale kulturen med til faktisk å betala meirverdiavgift til staten, og det blir organisert kronerulling for å betala denne avgifta.

Den gjeldande tilskotsordninga for lokale kulturbygg som fylkeskommunane administrerer, er ei viktig statleg støtteordning. Problemet er at dei frivillige laga her må konkurrera om tilskotsmidlar med dei store offentleg eigde kulturhusa. Erfaringa er mange plassar at dei frivillige laga tapar i denne tilskotskampen, og dermed tapar også den lokale kulturen.

Senterpartiet understrekar at momskompensasjonsordninga må utvidast til òg å gjelda nybygg, påbyggings- og ombyggingskostnader som dei frivillige laga og organisasjonane har. Saman med ei styrkt tilskotsordning for organisasjonseigde kulturbygg vil dette sikra det frivillige kulturlivet betre støtte og eit betre liv.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

**presidenten:** Da er vi klare til å gå til votering.

*Votering i sak nr. 1*

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget gjev samtykke til godkjenning av vedtak i EØS-komiteen nr. 54/2014 om innlemming i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 782/2013 om EU-miljømerket.

**Votering:**

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

*Votering i sak nr. 2*

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

**Lov**

om endringer i lov om merking av forbruksvarer mv. (forbrukermerkeloven)

**I**

I lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer mv. (forbrukermerkeloven) gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 2 a (forordning (EF) nr. 66/2010 og kommisjonsforordning (EU) nr. 782/2013) om EU-miljømerket gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg XX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

**II**

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

**Votering:**

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

**Presidenten:** Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

**Votering:**

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

**Presidenten:** Lovvedtaket vil bli satt opp til annen gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

*Votering i sak nr. 3*

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram i alt tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Geir Jørgen Bekkevold på vegne av Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 2 og 3, fra Terje Breivik på vegne av Venstre

Det voteres først over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen lyse ut ny konkurranse forbeholdt ideelle aktører om kjøp av faste barnevernsplasser etter 1. februar 2015, med kort tilbudsfrist og med kontraktperiode fra 1. april 2016, med tilsvarende kontraktslengde som den som er lagt til grunn i Helse Vest for tverrsektoriell rusbehandling.»

Voteringstavlene viste at det var avgitt 54 stemmer mot og 47 stemmer for forslaget.  
(Voteringsutskrift kl. 12.43.23)

**Heidi Greni (Sp)** (fra salen): Senterpartiet hadde varslet at de støtter forslaget.

**Presidenten:** Beklager. Da tar vi en ny votering.

**Karin Andersen (SV)** (fra salen): SV har også meldt at vi stemmer for det forslaget.

**Presidenten:** Da tar vi voteringen over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, på ny.

Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de støtter forslaget.

**Votering:**

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti ble med 53 mot 51 stemmer ikke bifalt.  
(Voteringsutskrift kl. 12.44.23)

**Presidenten:** Det voteres så over forslag nr. 2, fra Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber om at det våren 2015 utlyses nytt felles anbud på kjøp av faste barnevernsplasser for kommersielle og ideelle aktører. Forutsetningen for felles anbud er at det avklares en løsning for de ideelle aktørenes historiske pensjonsforpliktelser som følge av tidligere krav for å få levere barnevernstjenester. Dersom dette ikke er på plass, forutsettes det at det utlyses skjermet anbud for de ideelle i en tidsperiode på minimum 4 + 2 år. Hvis pensjonsutfordringene løses i avtaleperioden, gis det en gjensidig oppsigelsesmulighet som gir forutsigbarhet for begge parter.»

Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet at de støtter forslaget.

**Votering:**

Forslaget fra Venstre ble bifalt med 59 mot 44 stemmer.  
(Voteringsutskrift kl. 12.44.52)

**Presidenten:** Det voteres så over forslag nr. 3, fra Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, når nytt felles anbud på kjøp av faste barnevernsplasser blir utlyst, å legge til grunn at kontraktene gjøres langsiktige/løpende, med jevnlig kontraktsoppfølging og gjensidig oppsigelsesmulighet som ivaretar barnas behov for langsiktighet.»

Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble bifalt med 59 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.45.17)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:85 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Arild Grande, Rigmor Aasrud, Sonja Mandt og Hege Haukeland Liadal om barnevern – ideelle organisasjoner og skjermede anbud – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

*Votering i sak nr.4*

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram ett forslag, fra Heidi Greni på vegne av Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak om ny forvaltningsmodell for barnevernet hvor kommunenes lovpålagte oppgaver videreføres og styrkes, og hvor Bufetats regionale oppgaver overføres til fylkeskommunene.»

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 92 mot 8 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.46.00)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:66 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Heidi Greni, Per Olaf Lundteigen, Janne Sjelmo Nordås og Kjersti Toppe om styrking av barnevernet gjennom ny organisasjonsmodell – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

*Votering i sak nr. 5*

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram to forslag. Det er forslagene nr. 1 og 2, fra Anne Tingelstad Wøien på vegne av Senterpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringa betre dei økonomiske rammevilkåra for organisasjonseigde kulturbygg ved at momskompensasjon også blir gitt for ny-, på- og ombyggingskostnader for bygg, anlegg eller annan fast eigedom.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringa om at det blir oppretta ei eiga tilskotsordning for organisasjonseigde kulturbygg, innanfor den desentraliserte tilskotsordninga for lokale og regionale kulturbygg.»

Venstre og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de støtter forslagene.

Votering:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 87 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.46.46)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:51 S (2013–2014) – representantforslag frå stortingsrepresentantane Kjersti Toppe, Ivar Odnes og Per Olaf Lundteigen om betring av rammevilkår for organisasjonseigde kulturbygg – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 6 [12:47:09]

*Referat*

**Presidenten:** Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? Det gjør ingen. – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.47